

B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višješolskega strokovnega študija
Program: Promet
Modul: Cestni promet

USPOSABLJANJE UČITELJEV VOŽNJE ENOSLEDNIH MOTORNIH VOZIL

Mentor: mag. Branko Lotrič
Lektorica: Marjeta Žebovec

Kandidat: Gregor Košak

Ljubljana, maja 2010

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju mag. Branku Lotriču za vso pomoč in vodenje pri pisanju mojega diplomskega dela.

Zahvaljujem se tudi lektorici Marjeti Žebovec, ki je lektorirala mojo diplomsko nalogo.

IZJAVA

»Študent Gregor Košak izjavljam, da sem avtor tega diplomskega dela, ki sem ga napisal pod mentorstvom mag. Branka Lotriča.«

»Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole.«

Dne 19. maja 2010

Podpis: _____

POVZETEK

Usposabljanje učitelja vožnje enoslednega motornega vozila je pomemben dejavnik za pridobitev dobrega in celovitega učitelja vožnje. Učitelj vožnje mora biti seznanjen z odgovornostjo poklica, ki ga želi opravljati oziroma ga opravlja. Dober učitelj vožnje mora obvladovati področje motociklizma, potrebna je njegova izurjenost, spretnost obvladovanja motocikla in sposobnost podajanja znanja raznolikim kandidatom. Poznati mora dejavnike tveganja v cestnem prometu in tako preventivno poseči na področje varnosti in varne vožnje kandidata za izpit.

Iz raziskovalnega dela je razvidno, kako malo so strokovno usposobljeni učitelji vožnje enoslednih motornih vozil v primerjavi z poklicnimi policisti na motornih kolesih. Glede na dobljene podatke, je nujno potreben dvig ravni minimalnega znanja na področju strokovne usposobljenosti učiteljev vožnje enoslednih motornih vozil. Za izboljšanje stanja na področju usposabljanja učiteljev vožnje so v diplomski nalogi podani ukrepi, ki bi ob uveljavitvi pripomogli k večji usposobljenosti učiteljev vožnje A-kategorije.

KLJUČNE BESEDE

- Učitelj vožnje
- Motorno kolo
- Varnost
- Usposobljenost

ABSTRACT

The training of a single-track motor vehicle driving instructor is a very important factor in the process of making a competent driving instructor. The driving instructor must be fully aware of the responsibilities of his/her profession. A good driving instructor must master the field of motorcycling, he/she needs to be skilled in operating a motorcycle and be able to pass the knowledge on to the various types of candidates. He/she must be aware of the risk factors in the road traffic, thus intervene preventive in the field of safety and the safe driving of the candidate.

In the research part of this work it is clearly seen how weak the professional skills of the single-track motor vehicle driving instructors are compared to those of the police officers on motorcycles. According to the acquired data the minimum required level of knowledge on the field of professional skills of a single-track motor vehicle driving instructor must be raised. In this work measures are given which would bring to higher level of skills for the driving instructors of the A category if they were implemented.

KEYWORDS

- Driving instructor
- Motorcycle
- Safety
- Skills

KAZALO

1	UVOD	1
1.1	PREDSTAVITEV PROBLEMA	1
1.2	PREDSTAVITEV CILJA NALOGE.....	1
1.3	METODE DELA.....	2
2	ELEMENTI VARNOSTI V CESTNEM PROMETU	3
2.1	DEJAVNIKI PROMETNE VARNOSTI.....	4
3	USPOSABLJANJE UČITELJEV VOŽNJE MOTORNIH KOLES	7
3.1	CILJI USPOSABLJANJA	7
3.2	POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM	8
3.3	TRAJANJE USPOSABLJANJA.....	8
3.4	ZAHTEVANO ZNANJE ZA PRIDOBITEV LICENCE UČITELJA VOŽNJE MOTORNEGA KOLESA.....	9
3.5	NAČINI PREVERJANJA ZNANJA IN USPOSOBLJENOSTI.....	27
3.6	PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE UČITELJA VOŽNJE.....	28
4	POUČEVANJE KANDIDATOV	29
4.1	PRAKTIČNE DEL ZA VOZNIKE MOTORNIH KOLES Z DODATNIM OPISOM VAJ.....	29
5	RAZISKAVA O UPORABI MOTORNIH KOLES S STRANI UČITELJEV VOŽNJE PRI POUČEVANJU KANDIDATOV ZA VOZNIKE MOTORNIH KOLES	37
5.1	VPRAŠALNIK ZA VOZNIKE MOTORNIH KOLES	37
5.2	VPRAŠALNIK ZA POLICISTE NA MOTORNIH KOLESIH	39
5.3	VPRAŠALNIK ZA UČITELJE VOŽNJE A-KATEGORIJE	42
5.4	PRIMERJAVA MED VPRAŠALNIKI	46
6	PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE PROGRAMA USPOSABLJANJA ZA UČITELJA VOŽNJE MOTORNIH KOLES	49
6.1	PREDLOG SPREMEMB PRAVILNIKA O PROGRAMU USPOSABLJANJA UČITELJEV VOŽNJE, UČITELJA PREDPISOV IN STROKOVNEGA VODJO AVTOŠOLE.....	49
6.2	NOVOSTI OB SPREJETJU ZAKONA O VOZNIKIH	50
7	ZAKLJUČEK	52
	LITERATURA IN VIRI	54
	PRILOGE.....	55
	KAZALO SLIK.....	55
	KAZALO TABEL.....	55
	KRATICE IN AKRONIMI:.....	56

1 UVOD

Strokovna usposobljenost učiteljev vožnje enoslednih motornih vozil v Republiki Sloveniji je različna od primera do primera. Ne moremo govoriti, da na tem področju nimamo strokovnega kadra, vendar pa je očitno, da je ta v manjšini, kar pa zbuja skrb. Vsaka žrtev, ki je posledica slabega podajanja znanja, je preveč. Da kandidat, ki je usposabljanje že opravil in izpit že pridobil, ne bi pridobival potrebnega znanja na cesti in s tem početjem postal potencialna žrtev, je treba spremeniti tudi sistem izobraževanja učiteljev, kateri predstavlja pomemben dejavnik pri izoblikovanju slehernega voznika motornega kolesa.

1.1 PREDSTAVITEV PROBLEMA

Število voznikov enoslednih vozil na slovenskih cestah se iz leta v leto povečuje. Posledično se povečuje tudi povpraševanje po usposabljanju za voznika motornega kolesa v avtošolah, katere so se prilagodile razmeram in zagotovile zadostno število učiteljev vožnje kategorije A.

Treba se je zavedati problema strokovne usposobljenost učiteljev vožnje A-kategorije. Učitelji vožnje v večini nimajo zadostnega praktičnega znanja, potrebnih izkušenj in pedagoškega znanja za usposabljanje voznikov motoristov.

V raziskavi primerjam vozniške izkušnje učiteljev vožnje z drugimi aktivnimi vozniki motornih koles, na podlagi česar ugotavljam primernost učiteljev vožnje za poučevanje kandidatov.

Vedeti je treba, da večina kandidatov nima izkušenj z motornim kolesom, dokler se ne začne izobraževati v avtošoli.

1.2 PREDSTAVITEV CILJA NALOGE

Cilj diplomske naloge je, prikazati obstoječe stanje učiteljev vožnje enoslednih motornih vozil in prikazati potrebne spremembe za pridobitev licence učitelja vožnje ter prikazati povezavo med varnostjo voznikov enoslednih motornih vozil in poučevanjem učiteljev vožnje.

1.3 METODE DELA

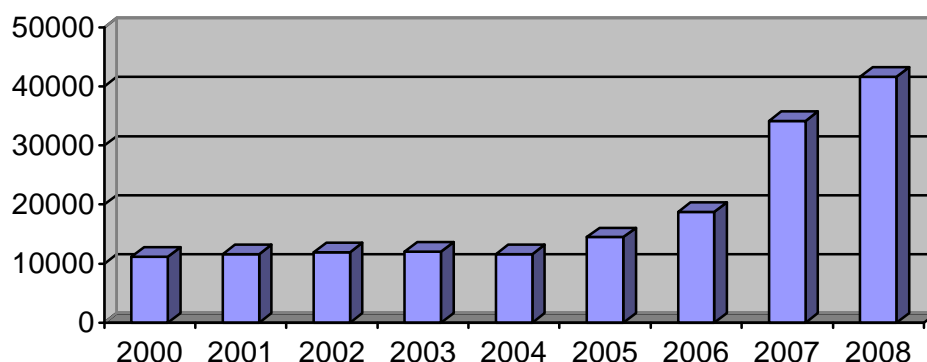
Pri izdelavi diplomske naloge bodo uporabljene raziskovalne metode:

- ✓ metoda kompilacije (sestavljanje podatkov v celoto),
- ✓ metoda deskripcije (opisovanje),
- ✓ deduktivna metoda,
- ✓ induktivna metoda,
- ✓ metoda komparacije (primerjanje),
- ✓ tabelarična, grafična in statistična metoda,
- ✓ analiza stanja,
- ✓ raziskava – izvedena anketa v obliki vprašalnika.

2 ELEMENTI VARNOSTI V CESTNEM PROMETU

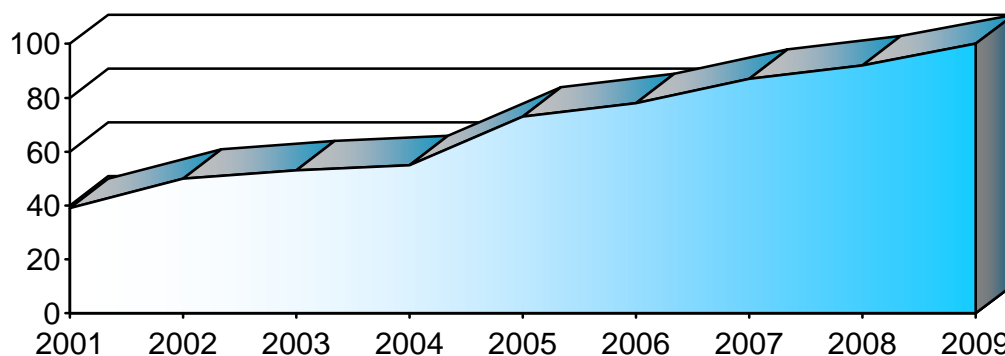
Varnost cestnega prometa je ena temeljnih kakovosti prometnega sistema. Zagotavljanje večje varnosti v cestnem prometu je možno s spodbujanjem udeležencev v prometu k odgovornejšemu vedenju, spoštovanju predpisov in oblikovanju zavesti o pomenu prometne varnosti ter z zagotavljanjem varnejših vozil in sodobne cestne infrastrukture, kar morajo poskrbeti načrtovalci, proizvajalci, vzdrževalci ter cestne nadzorne službe.

V sistemu je varnost prometa odvisna od odgovornega ravnanja posameznika, vzgojno izobraževalnih institucij, preventivnih organizacij, medijev, represivnih in pravosodnih organov, civilne družbe, gospodarskih družb, vodstev samoupravnih lokalnih skupnosti in državnih organov. Vsak ima svoj del odgovornosti za večjo varnost in lahko prispeva k njeni uresničitvi.

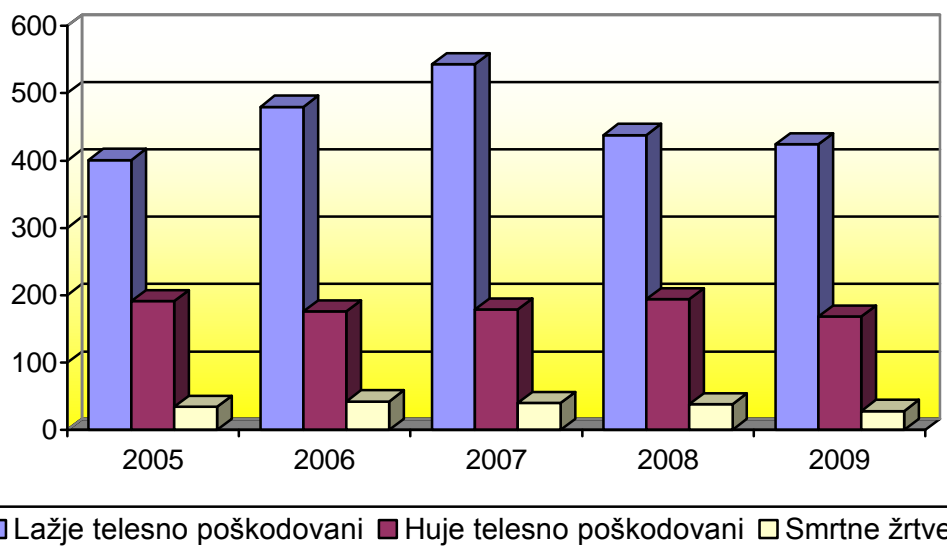

Slika 1: Število registriranih motornih koles po letih (Vir: Ministrstvo za notranje zadeve – Direktorat za upravne notranje zadeve)

Število motoristov na slovenskih cestah se vsako leto povečuje. Posledično se povečuje tudi število izvajalcev programov za pridobitev voznškega izpita. Število učiteljev vožnje iz leta v leto narašča. V poplavi ponudnikov se je izgubila tudi kvaliteta kadra ter njegova usposobljenost.

Slika 2: Trend naraščanja učiteljev vožnje A-kategorije (VIR: MNZ, Alea, d. o. o., in Avtošola Ježica)

Slika 3: Posledice prometnih nesreč med vozniki motornih koles (VIR: Policija, statistika, Letno poročilo 2006, 2007, 2008 in 2009)

2.1 DEJAVNIKI PROMETNE VARNOSTI

- VOZNIK

Človek v različnih starostnih obdobjih sodeluje v prometu v različnih vlogah in je s svojimi psihofizičnimi procesi in osebnostjo odločilen vplivni dejavnik na varnost cestnega prometa. Pojavlja se neposredno (kot udeleženec v cestnem prometu) in posredno (z vzgojo in izobraževanjem udeležencev v cestnem prometu, gradnjo in vzdrževanjem cest, z opremljanjem cest s prometno signalizacijo, s konstruiranjem vozil, sprejemanjem pravnih aktov v prometu).

Upravljanje z motornim kolesom je podvrženo še večji kontroli človekove zavesti. Reakcijski čas motorista mora biti čim krajši, saj se s tem lahko izogne hujšim prometnim nesrečam.

Pomembno vlogo za varnost voznika ima tudi zaščitna oprema. Med motoristično opremo štejemo čelado, ki predstavlja najpomembnejši del zaščitne opreme, zunanja oblačila, toplotne dodatke, čevlje, rokavice in dodatke k oblačilom, katerih naloga je ščitenje posameznih delov telesa pred mehanskimi poškodbami.

- OKOLJE

Planiranje in oblikovanje cestne infrastrukture vključno z njenim okoljem je za dolgoročno doseganje trajnega zagotavljanja prometne varnosti ključnega pomena, saj cesta predstavlja bistveni vir informacij, na osnovi katerih voznik s subjektivno presojo zunanjih okoliščin upravlja vozilo.

Pri planiranju, oblikovanju, vzdrževanju, gradnji, upravljanju, nadzoru ter uporabi cest je treba temeljiti na hkratnem upoštevanju obnašanja voznika, karakteristik vozil in ceste ter izvajati tako preventivne kot tudi kurativne ukrepe, ki bodo vodili k trajnemu izboljševanju prometne varnosti na cestah.

Nekatere ceste izkazujejo visoko stopnjo tveganja in prav tako posamezna mesta oziroma odseki cest (posamezna križišča, krivine, zožitve, odseki, kjer se pogosto prehiteva, itd.).

Slovensko cestno omrežje sestavljajo avtoceste, hitre, glavne regionalne in lokalne ceste. Stanje vozišč je odvisno od vloženi sredstev in s tem povezanega vzdrževanja in obnavljanja cest.

- MOTORNO KOLO

Dejavnik prometne varnosti je tudi vozilo oz. enosledno motorno kolo. Pomembnih je več dejavnikov, in sicer starost, vzdrževanje, omogočanje aktivne in pasivne varnosti (npr. airbag, zavorni sistemi).

Motorna kolesa so praviloma motorna vozila z dvema kolesoma in z enim samim kolotekom, ki jih poganja motor z notranjim izgorevanjem. Voznik motornega kolesa sme prevažati potnika samo, če so na vozilu vgrajeni za potnika poseben sedež in stopalke za noge ali če ima stranski priklopnik.

Elementi motornega kolesa:

- okvir – nosilni element motornega kolesa, na katerega so pritrjeni motor, vsi deli za prenos sil, kolesa in sedeži;
- krmiljenje – motorno kolo krmilimo s krmilom. Krmilna cev je vrtljivo nameščena v krmilni glavi okvirja in uležana v valjčnih ležajih. Za lahkotno in tekoče obračanje krmila so zelo primerni stožčasti ležaji;
- vodenje koles in vzmetenja – za vzmetenje pri prednjem in zadnjem kolesu se večinoma uporablja vijačna vzmet. Pri zadnjem kolesu največkrat uporabljamo vzmetenje z nihajnim vzvodom. Prednje kolo je večinoma opremljeno s teleskopskim vzmetenjem;

- motorji motornih koles – uporabljamo dvo- in štiritaktne motorje. Motorji motornih koles imajo največkrat zračno hlajenje, ki ga ustvarja zračni tok med vožnjo ali tudi ventilator;
- naprave za zagon in vžig – motorna kolesa zaganjamo z nožno zaganjalno ročico ali z električnim zaganjalnikom;
- zavore – uporabljajo se kolutne zavore in hidravlične disk zavore z vgrajenim ABS sistemom;
- kolesa in pnevmatike.

Stabilnost pri enoslednih vozilih je precej manjša kot pri dvoslednih vozilih, zaradi tega pri hitri vožnji, vožnji v krivinah, spremembi smeri ali nenadnem zaviranju lahko pride do destabilizacije vozila in posledično do prometne nesreče. Stabilnost je pogojena s konstrukcijskimi elementi vozila, načinom vožnje in projektno tehničnim elementom vožnje.

- INSTITUCIONALNO PODROČJE

Prometno varnost ureja vrsta zakonov in podzakonskih aktov, ki morajo biti medsebojno usklajena in naravnana k povečanju varnosti vseh udeležencev cestnega prometa. Zakonodaja o varnosti cestnega prometa se neprestano spreminja zaradi vseh novosti in posodobitev. V interesu države je zmanjšati število žrtev in doseči Vizijo nič, katera namen je pripeljati do zmanjšanja najhujših posledic v prometu.

Vlada Republike Slovenije je sprejela obdobni načrt za zagotavljanje varnosti cestnega prometa v letih 2010 in 2011, katerega naloga je doseči zadane skupne cilje držav članic Evropske unije.

Spremembe so bili narejene tudi v podzakonskem aktu – Pravilniku. Obetajo se tudi spremembe zakona o varnosti cestnega prometa. V državnem zboru so že opravili drugo obravnavo zakona, tako da sta potrebna le še tretja obravnava in njegovo sprejetje. Tako bo predvidoma v mesecu avgustu zakon začel veljati.

Novi zakon in sprejeti pravilniki v veliki meri posegajo tudi na področje poučevanja in šolanja učiteljev vožnje kot tudi na potek usposabljanja novih voznikov motornih koles.

3 USPOSABLJANJE UČITELJEV VOŽNJE MOTORNIH KOLES

Na področju usposabljanja učitelja vožnje motornih koles je bilo sprejetih, spremenjenih in dopoljenih že veliko zakonov in pravilnikov. V nadaljevanju je predstavljen obstoječ Pravilnik o programu usposabljanja za učitelja vožnje, učitelja predpisov o varnosti cestnega prometa in strokovnega vodjo avtošole, ki je objavljen in zapisan v Uradnem listu RS št. 46/2007. Pravilnik o programu usposabljanja učiteljev vožnje A kategorije določa cilje, pogoje in trajanje usposabljanja. Opisan je način preverjanja znanja in usposobljenosti kandidata za učitelja vožnje po sedanjem programu in veljavno redno obnavljanje in dopolnjevanje znanja učiteljev vožnje motornih koles.

3.1 CILJI USPOSABLJANJA

Kandidati za pridobitev licence učitelja vožnje bodo:

- spoznali in pri svojem delu znali učinkovito uporabljati oziroma upoštevati posamezne določbe s področja cestnoprometne zakonodaje in ustreznih podzakonskih predpisov,
- se usposobili, da bodo kandidate za voznike motornih vozil navajali na dosledno ravnanje v skladu s cestnoprometnimi predpisi in etičnimi načeli varne vožnje,
- spoznali in se zavedali trenutnih prometnovarnostnih razmer v Republiki Sloveniji,
- obvladali strokovno izrazoslovje na področju cestnega prometa,
- spoznali delovanje različnih motornih vozil in funkcije posameznih delov do take mere, da bodo svoja spoznanja sposobni prenašati na kandidate,
- znali kandidatom za voznike motornih vozil pojasniti posamezne situacije, ki terjajo primerno ukrepanje (odprava napake) oziroma skrb za vzdrževanje vozil,
- znali, če bi bilo treba, odpraviti manjše tehnične napake oziroma okvare na vozilu,
- zelo dobro obvladali vožnjo motornega vozila tiste kategorije, za katero želijo postati inštruktorji,
- se seznanili s pomembnejšimi ratificiranimi mednarodnimi konvencijami na področju cestnega prometa in specifičnimi prometnimi predpisi v deželah Evropske zveze,
- obvladali temeljna spoznanja s področja pedagogike, andragogike, didaktike, metodike poučevanja in psihologije,
- dobro obvladali pisno in ustno komuniciranje v slovenskem jeziku,

- se usposobili za pravilno vodenje evidenc in dokumentacije, ki jo zahteva delo inštruktorja oziroma dejavnost avtošole (evidenčni karton vožnje ...).

3.2 POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

V program usposabljanja se lahko vključi kandidat, ki:

- ima najmanj srednjo splošno (gimnazijsko) ali srednjo strokovno izobrazbo,
- ima veljavno vozniško dovoljenje ustrezne kategorije,
- ima najmanj tri leta vozniško dovoljenje ustrezne kategorije,
- v zadnjih treh letih ni bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje ogrožanja javnega prometa,
- mu v zadnjih dveh letih ni bil izrečen ukrep odvzema vozniškega dovoljenja ali ukrep prepovedi vožnje motornega vozila določene vrste ali kategorije zaradi vožnje pod vplivom alkohola ali odklonitve posebnega preizkusa z ustreznimi sredstvi oziroma napravami ali odklonitve strokovnega preventivnega pregleda o prisotnosti alkohola v organizmu,
- mu ni odvzeto vozniško dovoljenje v zvezi z ukrepom odvzema vozniškega dovoljenja oziroma izrečena kazen prepovedi vožnje motornega vozila, dokler traja taka prepoved,
- ima veljavno zdravstveno spričevalo o telesni in duševni zmožnosti za voznika inštruktorja motornih vozil kategorije, za katero želi postati voznik inštruktor (164. člen ZVCP).

3.3 TRAJANJE USPOSABLJANJA

Usposabljanje po programu traja 228 pedagoških ur (pedagoška ura traja 45 minut, ura vožnje pa 50 minut) in obsega tematske sklope po programu usposabljanja za učitelja vožnje.

STROKOVNO TEORETIČNI DEL	
TEMATSKI SKLOPI	ŠTEVILO UR
Predpisi o varnosti cestnega prometa in načela varne vožnje	54 ur
Osnove psihologije z načeli etike v cestnem prometu	42 ur
Osnove teorije pouka – didaktika	36 ur
Poznavanje motornih vozil	36 ur
Vožnja motornega vozila	6 ur (obvezni minimum)
Osnove komuniciranja v slovenskem jeziku	18 ur

PRAKTIČNI DEL	
Zgradba in izvedba učne ure vožnje motornega vozila – praktično poučevanje	36 ur

Tematski sklopi so določeni na podlagi četrtega odstavka 146. člena Zakona o varnosti cestnega prometa. Zakon določa, da obsega program usposabljanja tudi preizkus znanja iz slovenskega jezika.

3.4 ZAHTEVANO ZNANJE ZA PRIDOBITEV LICENCE UČITELJA VOŽNJE MOTORNEGA KOLESA

Kandidat, ki se usposablja za učitelja vožnje, mora po obstoječem programu obvladati v nadaljevanju opisane znanje in spretnosti. Hkrati pa mora s praktično izvedbo dokazati svojo usposobljenost.

Na preizkusu se od kandidata za učitelja vožnje kategorij A, A1 A2 in AM zahtevajo v spodnji tabeli zapisane znanje in spretnosti ter naloge za dokazovanje usposobljenosti:

<i>ZNANJE IN SPRETNOSTI</i>	<i>NALOGE ZA DOKAZOVANJE USPOSOBLJENOSTI</i>
<ul style="list-style-type: none"> • pozna vozilo in osnovno opremo motornega vozila določene kategorije, • pozna naprave za upravljanje z vozilom in razume njihovo delovanje, • pozna in razlikuje med osnovno in dodatno opremo motornega vozila, • pozna namembnost in zmogljivosti motornih vozil, • temeljito obvlada program praktičnega dela usposabljanja kandidatov za voznike motornih vozil, še posebej za vozila tiste kategorije, za katero želi postati učitelj vožnje; 	<ul style="list-style-type: none"> • kandidat za učitelja vožnje dokaže, da odlično obvlada tehniko vožnje motornega vozila tiste kategorije, za katero želi postati učitelj vožnje, • dokaže, da je z vozilom sposoben izvesti vsaj polurno samostojno vožnjo, pri čemer mora obvladati tipične elemente tehnike vožnje, kot jih določa program usposabljanja kandidatov za voznike motornih vozil, • pozna razvrstitev motornih vozil v kategorije, • zna naštetati oziroma razvrstiti motorna vozila po namenu v okviru iste kategorije;
<ul style="list-style-type: none"> • pozna načelno zgradbo cestnega motornega vozila, • pozna namembnost in zmogljivosti motornih vozil, 	<ul style="list-style-type: none"> • zna v grobem opisati zgodovinski razvoj avtomobilizma, • opiše osnovne elemente zgradbe vsakega motornega vozila, našteje

<ul style="list-style-type: none"> • pozna bistvene sestavne dele cestnih motornih vozil različnih kategorij, • razlikuje vozila po masi in dimenzijah, • pozna in razlikuje med osnovno in dodatno opremo motornega vozila; 	<p>relativno mirujoče in gibljive dele (motornega) vozila,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna razložiti zgradbo vozil z vidika njihove namembnosti, • pozna razvrstitev motornih vozil v kategorije, • pojasni različne definicije za maso vozil, • opiše razvrstitev motornih vozil po masi in delovni prostornini, • zna naštet in opisati značilnosti specialnih motornih vozil v okviru iste kategorije;
<ul style="list-style-type: none"> • pozna različne vrste pogonskih motorjev, njihove bistvene sestavne dele in princip delovanja motorjev: <ul style="list-style-type: none"> – štiritaktni motor, – dvotaktni motor, – rotacijski motor, – sestavni deli motorjev, – karakteristike motorjev, – motor, vzrok za onesnaževanje okolja (hrup, izpušni plini), – oprema za dovod goriva, – oprema za hlajenje in za Mazanje, – električna oprema motorja; 	<ul style="list-style-type: none"> • zna razložiti prednosti in slabosti različnih vrst motorjev, • opiše delovanje štiritaktnega motorja, • opiše delovanje dvotaktnega motorja, • opiše delovanje motorja z rotirajočim »batom«, • našteje tipične karakteristike pogonskih zgorevalnih motorjev, • zna prepoznati nepravilnosti v delovanju posamezne opreme in predlagati ukrepe, • razloži različne vzroke, zaradi katerih ni mogoče zagnati motorja vozila, • našteje in opiše pomen virov električne energije za delovanje motorja in uporabo vozila, • opiše, kako vzdržujemo električno baterijo (akumulator);
<ul style="list-style-type: none"> • dobro pozna vlogo in delovanje posameznih mehanizmov: <ul style="list-style-type: none"> – sklopka, – menjalnik, – diferencial, – vzdrževanje, – mehanizmi za upravljanje, – hidravlične zavore, – zračne zavore, – druge zavore (naletna, ABS, motorna), 	<ul style="list-style-type: none"> • zna razložiti značilnosti posameznih vrst pogonov ter njihove dobre in slabe lastnosti, • zna razložiti pomen in delovanje posameznih mehanizmov, • razloži delovanje različnih vrst sklopk, • opiše vrste in delovanje različnih menjalnikov, • pojasni principe delovanja avtomatskega menjalnika,

<ul style="list-style-type: none"> – vzdrževanje in kontrola delovanja zavor (tudi zavor priklopnih vozil), – vzmetenje (hidravlika), – blažilci tresljajev (amortizerji), – kolesa in pnevmatike; 	<ul style="list-style-type: none"> • pozna naprave za upravljanje z vozilom in njihove sestavne dele, • pojasni pomen pravilne drže volana za varno upravljanje z vozilom, • opiše in razloži delovanje krmilnega mehanizma, • pojasni, kako ugotovimo brezhibnost krmilnega sistema, • razloži pomen in delovanje ročne zavore, • razloži prednosti zavornega sistema ABS in drugih novejših zavornih sistemov, • razloži, kako se določa zavorna pot, kaj je varnostna razdalja in kako se določa pot prehitevanja, • zna opisati vrste prem ter navesti dopustne obremenitve, • pojasni, kako se ugotovijo nepravilnosti v sistemu za vzmetenje vozila in stabilizatorjih tresljajev, • razloži, kako se pravilno kontrolira tlak v pnevmatikah, • demonstrira zamenjavo poškodovanega kolesa (pnevmatike) z rezervnim, • pojasni pomen konstrukcijske izvedbe platišč in pnevmatik za varno vožnjo (tudi posebnosti v izvedbi);
<ul style="list-style-type: none"> • pozna mehansko, električno in elektronsko opremo motornih vozil: <ul style="list-style-type: none"> – standardna in dodatna oprema – oprema za ogrevanje notranjosti vozila (klima naprava), – svetlobna oprema vozila, – oprema za čiščenje stekel, žarometov, hupa, – kontrolne in signalne naprave, – tahograf, – naprave za zaščito voznika in sopotnikov (varnostni pas, naslonjala za 	<ul style="list-style-type: none"> • zna ravnati s posameznimi deli opreme vozila (vklop, izklop, kontrola delovanja), • demonstrira ali opiše zamenjavo žarnice v pozicijskih svetlobnih telesih in žarometih, • pojasni pomen standardnih kontrolnih in signalnih naprav, • razloži delovanje tahografa in zna zamenjati vložek (disk), • pojasni, kaj vse spada k zaščitnim • napravam za voznika, za (so)potnike

<p>glavo, varnostni sedeži, zaščitne blazine),</p> <ul style="list-style-type: none"> – druga električna oprema, – elektronske naprave v vozilu; 	<p>in za otroke,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna ravnati z napravami, ki spadajo v dodatno elektronsko opremo vozila;
<ul style="list-style-type: none"> • pozna načine in ukrepe za vzdrževanje in zaščito vozila, • pozna ukrepe za pripravo vozila za vožnjo v zimskih in letnih razmerah, • je usposobljen za ugotavljanje in odpravljanje manjših napak v delovanju vozila; 	<ul style="list-style-type: none"> • zna kontrolirati količino motornega olja, hladilne tekočine, zavornega olja in tekočine za čiščenje stekel, • pozna predpise, ki določajo pogoje za varno vožnjo v zimskih razmerah; • predstavi ali podrobno opiše, kako zamenjamo poškodovano kolo (poškodba pnevmatike) z rezervnim;
<ul style="list-style-type: none"> • pozna postopek tehničnega pregleda motornega vozila, • pozna postopek registracije oziroma podaljšanja registracije, • pozna vrste avtomobilskega zavarovanja, • pozna postopek pridobitve in podaljšanja prometnega dovoljenja; 	<ul style="list-style-type: none"> • podrobno opiše postopek tehničnega pregleda cestnega motornega vozila (pooblastila izvajalca postopkov), • zna pojasniti postopek registracije ali podaljšanja registracije motornega vozila, • razloži vrste in prednosti avtomobilskega zavarovanja, • zna pojasniti postopke za pridobitev prometnega dovoljenja;
<ul style="list-style-type: none"> • pozna program usposabljanja kandidatov za voznike motornih vozil, • natančno obvlada programe praktičnega dela usposabljanja vožnje motornega vozila z ozirom na kategorijo, še posebno za tisto, za katero želi postati učitelj vožnje, • je usposobljen za individualno in programirano delo s kandidatom za voznika motornih vozil, • zna racionalno organizirati svoje delo, • se zaveda pomena avtošolskega vozila kot nepogrešljivega učnega sredstva za pouk vožnje v vseh različnih prometnih situacijah; 	<ul style="list-style-type: none"> • natančno pozna teoretični del programa usposabljanja kandidatov za voznike motornih vozil, • našteje vrste in pozna strukturo programov usposabljanja za vožnjo motornih vozil določene kategorije, • dokaže, da je sposoben izdelati pripravo in izvesti s kandidatom za voznika motornega vozila katerokoli učno uro vožnje (poljubno izbrano vajo), • dokaže, da razume pojem in opiše strategijo praktičnega dela usposabljanja vožnje motornega vozila, • pozna dejavnike, ki vplivajo na izbiro strategije praktičnega dela usposabljanja, • opiše posledice, ki jih lahko ima neupoštevanje zakonitosti pravilno izbrane strategije na usposabljanje

<p>Osnovni pojmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vzgoja, izobraževanje, pouk, • opredelitev pedagogike, didaktike, andragogike, <p>Analiza učnega procesa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dejavniki, ki vplivajo na učni proces, • stopnje v procesu učenja, • vloga in opredelitev samoizobraževanja, 	<p>kandidata;</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojasni razliko med vzgojo in izobraževanjem, • razloži pojem pouka: <ul style="list-style-type: none"> – na praktičnih primerih – razloži pojme: učni proces, vzgoja, usposabljanje, izobraževanje • razloži vsebino in cilj priprave na posamezno učno uro vožnje, • zna vsako učno enoto razčleniti na posamezne sklope, • pojasni, kaj obsega priprava na izvedbo učne ure iz vožnje, • razloži vsebinski in tehnični del priprave na uro predavanja, • pojasni, kaj spada v materialni in kaj v tehnični del priprave na izvedbo posamezne učne ure ali učne enote, • pojasni pomen pisnih priprav na izvedbo učne ure.
<p>Didaktična načela:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ustreznost pouka razvojni stopnji, • individualizacija in diferenciacija pouka, • socializacija, • zavestna aktivnost, • nazornost, • sistematičnost in postopnost, • trajnost znanja, spretnosti in navad, • povezanost teorije s prakso, ekonomičnost, • življenjska bližina, doživljanje; 	<ul style="list-style-type: none"> • našteje in razloži didaktična načela: <ul style="list-style-type: none"> – na konkretnih primerih razloži in utemelji načelo postopnosti in nazornosti, – na praktičnem primeru razloži pomen povezovanja teorije s prakso.
<p>Učne metode:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ustna razlaga, • razgovor, • demonstracija, • pisni izdelki, • delo s teksti, • laboratorijsko delo, • urjenje; 	<ul style="list-style-type: none"> • opiše najbolj pogosto uporabljene metode pri usposabljanju voznikov, • razloži, pri katerih vajah je najbolj primerna metoda razgovora oziroma diskusije, • razloži, kaj se kandidat za voznika lahko nauči sam z urjenjem, • opiše metodo »štirih stopenj« in pojasni njene sestavine,

	<ul style="list-style-type: none"> • razloži, v katerih primerih je najbolj ustrezna metoda razlage, • našteje in opiše učne metode, ki so najbolj primerne za teoretični del usposabljanja, • našteje in opiše metode, ki so najbolj primerne za poučevanje vožnje, • razloži, pri katerih vajah iz vožnje je najbolj primerna metoda demonstracije in imitacije, • razloži, v katerih primerih je izjemoma dopustna improvizacija.
<p>Učne oblike:</p> <ul style="list-style-type: none"> • frontalna, • skupinska, • delo v dvojicah, • individualna, • programirani pouk; 	<ul style="list-style-type: none"> • opiše in pojasni, katere učne oblike so najbolj primerne za teoretični pouk, katere pa za praktični pouk.
<p>Vloga učnih pripomočkov in njihova uporaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> • klasični učni pripomočki, • avdiovizualni pripomočki: uporaba računalnika; multimedija; 	<ul style="list-style-type: none"> • pojasni pomen uporabe učnih pripomočkov, • našteje, katere učne pripomočke se uporabljajo pri usposabljanju kandidatov • za voznike glede na izbrano kategorijo vozila.
<p>Organizacija praktičnega dela usposabljanja vožnje motornega vozila:</p> <ul style="list-style-type: none"> • členitev programa usposabljanja na stopnje, • sestavine učne ure vožnje s kandidatom, • posebnosti izvedbe vaj za posamezne kategorije vozil; 	<ul style="list-style-type: none"> • demonstrira izvedbo učne ure vožnje za poljubno izbrano vajo iz programa za usposabljanje voznikov motornih vozil, • našteje kriterije za ocenjevanje praktične vožnje, • na praktičnem primeru razloži temeljne dejavnike praktičnega usposabljanja, • razloži, katere cilje želimo doseči s posameznimi vajami iz vožnje (kognitivni, psihomotorični, afektivni vidik), • na konkretnem primeru razloži pogoje za napredovanje kandidata z ozirom na predhodno osvojene znanje in spretnosti.
<p>Osnove psihologije:</p> <ul style="list-style-type: none"> • laična in sodobna znanstvena 	<ul style="list-style-type: none"> • opredeli razliko med laično in sodobno znanstveno psihologijo,

<p>psihologija,</p> <ul style="list-style-type: none"> • naloge in vrste psihologije, • odnosi med telesnimi in duševnimi procesi, • predmet psihologije in njene metode, • pozna osnove prometne psihologije in načela etike in filozofije vožnje v cestnem prometu; 	<ul style="list-style-type: none"> • našteje vrste psihologij in njihove naloge, • pove, kakšen je odnos med telesnimi in duševnimi procesi v konkretnih prometnih situacijah (v izbranih primerih), • opredeli predmet psihologije in našteje njene metode.
<p>Duševni procesi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • občutki in zaznave, nastanek in razlike s primeri, • predstavljanje, zanesljivost in negotovost predstav, • spomin in pozabljanje, vrste spomina, • mišljenje kot najvišji psihični proces in vloga učenja, • čustvovanje, vrste čustev, • vpliv čustev na telesno dogajanje in duševne pojave; 	<ul style="list-style-type: none"> • opiše duševne procese v posameznih prometnih situacijah, • na konkretnih primerih opiše razliko med občutkom in zaznavo, • pojasni, v katerih prometnih situacijah so predstave zanesljive in v katerih negotove, • našteje vrste spomina, • razloži mišljenje kot najvišji psihični proces, • razloži pomen in proces učenja, • razloži značilnosti ustvarjalnega mišljenja, • pojasni, kdaj govorimo o čustveni zrelosti človeka, • razloži čustveno stabilnost oziroma nestabilnost na konkretnem primeru, • našteje vrste čustev in opiše njihov vpliv na telesno dogajanje med vožnjo, • razloži vpliv čustev na posamezne duševne pojave (predstavi na konkretnih primerih).
<p>Sposobnost in motivacija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nastanek in razvoj sposobnosti, • vrste sposobnosti (fizične, senzorne, psihomotorne, mentalne), • merjenje sposobnosti, • motivacija, motivacijski konflikti, • motivacija, vrste in izvor, • nastanek in vrste motivacijskih konfliktov, • biološke in socialne potrebe; 	<ul style="list-style-type: none"> • opiše nastanek in razloži razvoj sposobnosti, • našteje vrste sposobnosti in jih opiše, • našteje, katere sposobnosti so značilne za dobrega voznika, • razloži, kako merimo sposobnosti, • pojasni pojem motiv in našteje vrste motivov, • razloži razloge za motivacijo na posameznih primerih, • opiše nastanek motivacijskih

	<p>konfliktov,</p> <ul style="list-style-type: none"> • našteje in opiše vrste motivacijskih konfliktov, • pove, kako se kažejo biološke in socialne potrebe človeka.
<p>Zakovitosti učenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osnovne značilnosti in oblike učenja, • motorično in verbalno učenje, • učenje in pozabljanje, • tehnike učenja, • zastoji pri učenju, • dejavniki uspešnega učenja, • učitelj vožnje mora biti sposoben, da kandidatu za voznika s pojasnjevanjem in z demonstracijo na enostaven in razumljiv način razloži vse potrebno, da bo mogel kandidat pod njegovim vodstvom opraviti osnovne vaje iz tehnike vožnje motornega vozila, • učitelj vožnje mora biti sposoben, da pozorno spremlja in presoja, kdaj kandidat v zadostni meri osvoji posamezne spretnosti pri upravljanju vozila, • učitelj vožnje mora biti sposoben, da med vožnjo neopazno kontrolira kandidata in neprestano preverja njegovo izurjenost v tehniki vožnje, • učitelj vožnje mora biti sposoben realno oceniti napredovanje kandidata v vožnji, • znati mora primerno motivirati oziroma spodbuditi kandidata za vključevanje v vedno bolj zahtevne prometne situacije. 	<ul style="list-style-type: none"> • predstavi osnovne značilnosti in oblike učenja, • razloži razliko med motoričnim in verbalnim učenjem, • nariše in pojasni krivuljo učenja, • predstavi tehnike učenja, • navede vzroke, ki povzročijo zastoj pri učenju, • našteje in opiše dejavnike uspešnega učenja, • dokaže, da je sposoben s kandidatom za voznika izvesti katerokoli izmed vaj v okviru 1. stopnje usposabljanja. <p>Uvodna učna ura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • seznanjanje z načinom uporabe posameznih naprav in opreme vozila, • preizkus delovanja naprav, • odpiranje in zapiranje vrat, • prilagoditev sedeža vozniku, drža telesa in drža rok na volanu, • namestitev varnostnega pasu in • vzglavnika, • nastavitev vzratnih ogledal, • zagon motorja, • speljevanje in ustavljanje vozila. <p>Počasna vožnja in vijuganje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • počasna vožnja z drsečo sklopko, • vijugasta vožnja v prvi prestavi naprej, • prestavljanje v drugo prestavo, • ustavljanje, • vožnja osmice (slalom), • orientacija vozila (glede na širino in dolžino vozila).

	<p>Prestavljanje v višje prestave:</p> <ul style="list-style-type: none"> • speljevanje vozila in pospeševanje hitrosti, • vožnja z eno roko (druga je na prestavni ročici), • vožnja s prestavljanjem v drugo in tretjo prestavo in nazaj v drugo prestavo, • vožnja mimo ovire, spreminjanje smeri vožnje. <p>Zmanjševanje hitrosti in ustavljanje vozila:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prestavljanje iz višjih prestav v nižje, zmanjševanje hitrosti in ustavljanje z • uporabo delovne zavore, • ustavljanje na določenem mestu, • nenadno ustavljanje – ustavljanje v sili, • ustavljanje z zaviranjem v različnih voznih razmerah, • ustavljanje vozila z uporabo vzvratnih ogledal, smernih utripalk in delovne zavore. <p>Vzvratna vožnja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naravnost nazaj – drža volana z eno rok.
<p>Temperament in značaj človeka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • temperament, • dejavniki, ki vplivajo na temperament, • vrste temperamentov, • značaj ali karakter, • odražanje značaja (odnos do sebe, do drugih, do dela), 	<ul style="list-style-type: none"> • opredeli pojem temperament, • pojasni dejavnike, ki vplivajo na temperament človeka, • našteje in opiše vrste posameznih temperamentov, • opiše, kako se izraža značaj človeka, • opiše značajske poteze dobrega voznika, • razloži, kako se značajske poteze voznika odražajo v prometu, • na primeru razloži, kaj pomeni introvertiranost in kaj ekstravertiranost.
<p>Osebnost in prilagajanje osebnosti:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pove, kako opredelimo človekovo

<ul style="list-style-type: none"> • človekova osebnost, • faktorji, ki vplivajo na razvoj osebnosti (dednost, okolje, družina, šolska in družbena vzgoja, lastna aktivnost), • pojem in viri frustracije, • splošna narava frustracije, • reagiranje na frustracijo, • obrambni mehanizmi osebnosti, • napake pri ocenjevanju ljudi in odpravljanje napak. <p>Inteligentnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojem, definicije inteligentnosti, • kronološka in mentalna starost. 	<p>osebnost,</p> <ul style="list-style-type: none"> • našteje in opiše temeljne sestavine osebnosti, • našteje faktorje, ki vplivajo na razvoj osebnosti, • razloži, kako vpliva osebnost udeleženca v prometu na prometno varnost, • opredeli in na primeru pojasni, kako se kaže osebnostna zrelost človeka, • pojasni pojem frustracije in navede vzroke, ki jo lahko povzročijo, • opiše splošno naravo frustracij, • našteje in opiše različne reakcije človeka na frustracijo, • našteje in opiše različne obrambne mehanizme osebnosti, • razloži vzroke za napačno ocenjevanje ljudi, • opredeli pojem inteligentnost in opiše dejavnike, ki vplivajo nanjo; opredeli kronološko in mentalno starost človeka.
<p>Zakonodaja, ki ureja cestni promet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozna temeljne pojme o ureditvi cestnega prometa in cestnoprometne infrastrukture, • obvlada temeljne pojme s področja cestnoprometne zakonodaje, • obvlada predpise o varnosti cestnega prometa, • pozna zakonodajo, ki ureja delitev javnih cest, • pozna tehnične elemente cest in njihov vpliv na varnost prometa, • pozna pomen in vlogo organov za urejanje in nadzor cestnega prometa, • zna predvideti možne posledice neupoštevanja prometnih pravil, • zna razložiti pravilno ukrepanje voznika v poljubnih prometnih situacijah (simulacije). 	<ul style="list-style-type: none"> • pozna pomen izrazov, ki jih opredeljuje Zakon o varnosti cestnega prometa in drugi podzakonski predpisi, • pozna vsebino posameznih predpisov, ki urejajo varnost cestnega prometa, • opiše klasifikacijo javnih cest v skladu z Zakonom o cestah, • našteje organe za urejanje cestnega prometa (pooblaščen osebe) in njihove naloge, • našteje tipične vzroke za prometne nesreče, • zna sklepati na vzrok za prometno nesrečo na podlagi njenega opisa (primeri), • dokaže, da je sposoben razrešiti poljubne simulirane prometne situacije (baza podatkov za testne pole), • zna brez napak pravilno izpolniti

<ul style="list-style-type: none"> • Splošna prometna pravila in nevarnosti, ki nastanejo zaradi neupoštevanja prometnih pravil: • vključevanje v promet, stran vožnje, • obračanje, vzvratna vožnja, • hitrost vožnje, • razdalja med vozili, • zavijanje, • promet in prednost na križišču, • srečevanje vozil, • vožnja mimo ustavljenega vozila in prehitevanje, • prometne nesreče kot posledica napačnega prehitevanja, • zvočni in svetlobni opozorilni znaki, • ustavljanje in parkiranje vozil, 	<p>naključno izbrano testno polo.</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozna pravila cestnega prometa (s poudarkom na motornih vozilih), • zna na konkretnem primeru (za posamezne kategorije vozil) pojasniti, kaj spada v pripravo vozila na začetek vožnje, • zna navesti temeljno vsebino zakonskih členov, ki se nanašajo na hitrost vožnje, • zna razložiti situacije, povezane z vožnjo skozi različne vrste križišč, • razloži dolžnosti voznika, če se vozilo zaradi višje sile (okvara) ustavi na cestišču, • opiše načine napačnega prehitevanja in predvidi posledice, • pojasni pojme: speljevanje, vožnja, prehitevanje, srečanje, ustavljanje, parkiranje, • pojasni različne načine ravnanja s tovorom, • pojasni dolžnosti voznika v zvezi s prevozom tovora (oznake vozila itd.).
<p>Posebna prometna pravila:</p> <ul style="list-style-type: none"> • promet vozil na motorni pogon, • promet cestne železnice in drugih tirnih vozil, • promet koles, • promet vprežnih vozil, • hoja pešcev, • promet na prehodu ceste čez železniško progo, • promet na avtomobilski cesti in na cesti, rezervirani za motorna vozila, • promet v predorih, • vozila s spremstvom, • vozila s prednostjo, • prevoz oseb, • tovor na vlaku, • vleka vozil, 	<ul style="list-style-type: none"> • pozna temeljna prometna pravila, ki veljajo za druge, »nemotorizirane« udeležence v prometu, • razloži pojem vleka vozila in opiše posamezne primere, • pojasni pojem izredni prevoz in opiše primer, • pojasni pojem prevoz s spremstvom in opiše primer, • našteje vozila, ki se jih lahko pod določenimi pogoji šteje za vozila s prednostjo, ter opiše primer, • navede oznake na vozilu, po katerih vemo, da gre za prevoz nevarnih snovi, • opiše tipične prometne situacije z drugimi udeleženci v prometu (vlak, cestna železnica ...),

<ul style="list-style-type: none"> • označitev vozil za prevoz nevarnih snovi, • delo na cesti, • uporaba luči v cestnem prometu, • vožnja v slabem vremenu, • vožnja v koloni, • označevanje vozil, ustavljenih na vozišču. 	<ul style="list-style-type: none"> • opiše rabo luči in drugih svetlobnih naprav na vozilu, našteje tipične značilnosti vožnje v posebnih razmerah (slabe vozne razmere, slabe vremenske razmere, predori, vožnja po večjih strminah, ozkih cestah ipd.).
<p>Prometni znaki, njihov pomen in posledice neupoštevanja prometnih znakov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postavljanje znakov in njihova razdelitev, • znaki za nevarnost, • znaki za izrecne odredbe, • znaki za obvestila, • svetlobni prometni znaki, • označbe na vozišču, • dopolnilne table pri prometnih znakih; 	<ul style="list-style-type: none"> • pozna naprave za urejanje prometa in zna razložiti njihovo funkcijo, • našteje in opiše vrste prometnih znakov, njihovo sporočilno vrednost in lastnosti, • razloži, kaj so »ležeči policisti«; čemu služijo in kje se običajno naleti nanje, • pojasni potek prometa v naselju brez prometnih znakov, kjer velja le nekaj osnovnih prometnih pravil, • razloži, kaj spada v skupino svetlobnih prometnih znakov in opiše njihovo funkcijo (utripajoče luči, semafor ...), • opiše tipične primere označb na cestišču;
<ul style="list-style-type: none"> • dobro pozna vse različne vrste udeležencev v cestnem prometu: navadna motorna vozila različnih kategorij; vprežna vozila; vozila, ki sodijo na področje kmetijske in gradbene mehanizacije; cestno železnico in druga tirna vozila; kolesarje; pešce; razna specialna vozila različnih kategorij ali vozila, ki so vključena v promet zaradi posebnih nalog, • je sposoben učinkovito motivirati kandidata za pravilno prilagajanje razmeram na cesti v naselju ali izven naselja, • je sposoben učinkovito motivirati kandidata za zanesljivo in varno vožnjo v spremenjenih ali poslabšanih razmerah na cesti (delo na cesti, vožnja 	<ul style="list-style-type: none"> • dokaže, da je sposoben izvesti katerokoli vajo v okviru 2. stopnje usposabljanja za vožnjo motornega vozila: – vključevanje v promet: <ul style="list-style-type: none"> • s poligona, • s parkirišča, • s kolovozne poti ali druge neprometne površine; – vožnja po klanecu navzgor in navzdol: <ul style="list-style-type: none"> • speljevanje v klanec z uporabo ročne zavore – naprej in vzvratno, ustavljanje na klanecu, • speljevanje po klanecu navzdol – naprej in vzvratno; – vožnja po manj prometni cesti zunaj

v poslabšanih vremenskih razmerah, živali na cesti),	<p>naselja:</p> <ul style="list-style-type: none">• lega in hitrost vozila na vozišču,• srečanje vozil na ozki cesti v ravnini in ozki cesti z večjim vzdolžnim nagibom,• improvizacija okvare; <p>– obračanje vozila:</p> <ul style="list-style-type: none">• polkrožno obračanje,• obračanje z manevriranjem,• obračanje v križišču z uporabo stranske ceste ali uvoza; <p>– vožnja mimo:</p> <ul style="list-style-type: none">• ustavljenega ali parkiranega vozila (avtobusa mestnega prometa),• ovire na vozišču,• otoka za pešce in drugih objektov na cesti; <p>– vožnja po manj prometnih ulicah in križiščih:</p> <ul style="list-style-type: none">• razvrščanje pred križiščem in vožnja skozi križišča,• vožnja naravnost in zavijanje v desno,• razvrščanje pred križiščem in zavijanje v levo; <p>– vožnja skozi križišča:</p> <ul style="list-style-type: none">• prek prehoda ceste čez železniško progo (zavarovan oz. nezavarovan prehod),• približevanje in vožnja prek prehoda za pešce in kolesarske steze,• vožnja skozi križišče s krožnim prometom; <p>– parkiranje vozila:</p> <ul style="list-style-type: none">• bočno ustavljanje in parkiranje med dvema voziloma,• parkiranje v bokse, vzvratno bočno parkiranje.
--	---

<p>Medsebojni odnosi udeležencev v prometu – prometna kultura:</p> <ul style="list-style-type: none"> • človek – družbeno bitje vedenje/ravnanje voznika med vožnjo (agresivnost, dominantnost, podredljivost), • vrste in tipi voznikov, • tekmovalni in odtujeni medsebojni odnosi v prometu (vozniki, pešci, kolesarji), • pomembnost solidarnosti, pomoč soudeležencem v prometu, • voznik in policist, • voznik in prometna nesreča (pobeg s kraja nesreče), • voznik in sopotniki, • pravila defenzivne vožnje, • izjemno (vljudnostno) odstopanje prednosti, • varna in kulturna vožnja, 	<ul style="list-style-type: none"> • zna pojasniti pojme agresivnost, podredljivost in dominantnost, • na primerih opiše, kako agresivnost, podredljivost ali dominantnost voznika • lahko vpliva na varnost prometa, • opiše, kako po načinu vožnje lahko sklepamo na psihološke značilnosti voznika, • našteje in opiše tipe voznikov, • opiše, kakšni vse so lahko odnosi med udeleženci v prometu (vozniki, pešci, kolesarji), • opiše pomen solidarnosti in medsebojne pomoči udeležencev v prometu, • na primerih opiše odnos med voznikom in policistom, • našteje in opiše različne reakcije voznikov ob doživetju prometne nesreče, • opiše različnost odnosov med voznikom in (so)potniki, • navede in razloži temeljne značilnosti defenzivne vožnje na posameznih primerih.
<p>Vpliv alkohola in drugih dejavnikov na vozne sposobnosti voznikov:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vpliv alkohola na živčni sistem, osebnostne spremembe, • ugotavljanje alkoholiziranosti voznikov in prometna zakonodaja, • vpliv nikotina, neposredni in posredni učinki kajenja, • vpliv nekaterih zdravil na človeka, • vrste zdravil, ki vplivajo na sposobnosti voznika za varno vožnjo, • vpliv mamil na živčni sistem, osebnostne spremembe, 	<ul style="list-style-type: none"> • opiše vpliv alkohola na živčni sistem, • opiše vpliv alkohola na osebnostne spremembe človeka, • opiše postopek policista v primeru suma, da gre za vinjenega voznika, • navede, kaj glede alkoholiziranosti voznikov določa prometna zakonodaja, • opiše neposredne in posredne učinke kajenja na sposobnosti voznika za vožnjo, • opredeli pojem psihoaktivna zdravila in opiše vpliv nekaterih zdravil na sposobnosti voznika za varno vožnjo, • opiše učinek mamil na živčni sistem in na psihofizične sposobnosti voznika (udeleženca v prometu),

	<ul style="list-style-type: none"> • opiše vpliv zlorabe drog na človekovo osebnost.
<p>Odnos: človek-vozilo-cesta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenjevanje razdalje <p>barvni kontrast in zlivanje barv vožnja v neugodnih razmerah (mrak, megla, dež, sneg ipd.),</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na primeru razloži pomembnost stalnega in pravilnega ocenjevanja razdalje med vozili ter med vozilom in drugimi objekti na cesti, • našteje primere uporabe kontrastnih barv v prometu, • na primeru opiše, kako vpliva zlivanje barv na prometno varnost, • razloži, na kaj je treba biti pozoren pri vožnji v neugodnih vremenskih razmerah, • zna pojasniti, kako lahko razmere na cestišču vplivajo na dinamiko vožnje oziroma »vedenje« vozila, • opiše načine pravilnega zaviranja v različnih voznih razmerah.
<p>Psihična in psihofizična neugodna stanja voznika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utrujenost, vzroki in vrste, preprečevanje utrujenosti • neugodna duševna stanja (trenutna in trajno neugodna stanja) • neugodna telesna stanja (mraz, vročina, bolezenska stanja), 	<p>Pojasni vzroke in vrste utrujenosti,</p> <ul style="list-style-type: none"> • opiše načine za preprečevanje ali ublažitev utrujenosti, • opiše neugodna duševna stanja (hipna in trajajoča), • razloži vpliv neugodnega telesnega stanja voznika na varnost vožnje, • razloži pomen klimatskih naprav.
<p>Predpisi in znaki, ki jih dajejo pooblaščené uradne osebe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • znaki in odredbe, ki jih dajejo pooblaščené osebe za urejanje cestnega prometa, • prekinitev vožnje, • odvzem vozniškega dovoljenja, • kontrola alkoholiziranosti, • izločitev vozila iz prometa, • mandatno kaznovanje, 	<ul style="list-style-type: none"> • pojasni vlogo prometnih policistov pri urejanju in nadzoru prometa in opiše tipične primere, • našteje pooblastila, ki jih ima prometni policist, in opiše najbolj pogoste primere, • razloži pojem psihofizično stanje voznika, • navede pooblastila policistov in načine za preverjanje alkoholiziranosti voznikov.
<p>Predpisi o voznikih vozil na motorni pogon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pogoji za vožnjo vozil, • usposabljanje voznikov, • dovoljenje za vožnjo vozil (pridobitev, 	<ul style="list-style-type: none"> • pojasni, kako pridobimo vozniško dovoljenje za vožnjo motornega vozila določene kategorije, • pove, kaj obsega zdravstveni pregled za voznike motornih vozil različnih

<p>podaljšanje, veljavnost, odvzem),</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdravstveni pregledi voznikov, 	<p>kategorij.</p>
<p>Predpisi o motornih vozilih:</p> <ul style="list-style-type: none"> • registracija motornih in priklopnih vozil, • prometno dovoljenje (izdaja, veljavnost, podaljšanje veljavnosti), • začasna registracija, • tehnični pregled motornih in priklopnih vozil, 	<ul style="list-style-type: none"> • opiše postopek za registracijo ali za podaljšanje registracije motornega vozila, • zna pojasniti postopek za pridobitev oziroma podaljšanje veljavnosti prometnega dovoljenja, • razloži postopek za tehnični pregled motornega vozila.
<p>Ukrepanje ob prometni nesreči:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prijava prometne nezgode, • zavarovanje kraja prometne nesreče, • odstranitev vozil in drugih predmetov s kraja prometne nesreče, 	<ul style="list-style-type: none"> • opiše, kako se ukrepa, če se naleti na prometno nesrečo, pa v njej nismo udeleženi, • opiše, kakšen je postopek, če smo udeleženi v lažji prometni nesreči (brez poškodb); zapis poročila (UE), obisk zavarovalnice ipd.
<p>Varovanje okolja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hrup, • onesnaževanje, 	<ul style="list-style-type: none"> • opiše, na kakšne načine motorna vozila onesnažujejo okolje in na kaj je treba biti pozoren, da je onesnaževanja čim manj, • pojasni, kako naj ukrepa voznik, da povzroči z vozilom čim manj hrupa.
<p>Zna kandidatu za voznika motornega vozila na razumljiv način predstaviti posamezno vajo in cilje, ki jih mora kandidat doseči;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dokaže, da zna s kandidatom za voznika motornega vozila izvesti katerokoli vajo v okviru 3. stopnje usposabljanja: <ul style="list-style-type: none"> – razvrstitev in vožnja skozi križišče, v katerem je promet urejen s svetlobnimi znaki ali ga ureja policist, – vožnja po širših cestah, na katerih so označeni ali niso označeni prometni pasovi, – vožnja po enosmerni cesti, – vožnja po cesti izven naseljenega kraja, – nočna vožnja v naseljenem kraju, – nočna vožnja zunaj naseljenega kraja, – samostojna vožnja zunaj naseljenega kraja v gostejšem prometu, – samostojna vožnja v naseljenem kraju

	<p>z gostim prometom, – vožnja po avtomobilski cesti in cesti, rezervirani za motorna vozila;</p>
<ul style="list-style-type: none"> • zna kritično presoditi kandidatovo teoretično in praktično usposobljenost za opravljanje praktičnega dela vozniškega izpita; • zna v primeru negotovosti kandidatu pravilno svetovati in ga motivirati za nadaljevanje in uspešen zaključek usposabljanja; 	<ul style="list-style-type: none"> • opiše pomen spremljanja in sprotne vrednotenja usposobljenosti kandidata za voznika, • pozna razliko med preverjanjem in ocenjevanjem, • demonstrira s kandidatom izvedbo vaje na ravni zahtevnosti, ki je enaka zahtevnosti na vozniškem izpitu iz praktične vožnje;
<ul style="list-style-type: none"> • kandidat za učitelja vožnje dobro pozna način izvedbe teoretičnega, še posebno pa praktičnega dela vozniškega izpita, • svoje vedenje o poteku in zahtevah vozniškega izpita pred komisijo za vozniške izpite zna uporabiti pri izvedbi samostojne vožnje s kandidatom za voznika motornih vozil, • je usposobljen za vrednotenje znanja iz vožnje po kriterijih, kot veljajo na vozniškem izpitu pred komisijo izpitnega centra; 	<ul style="list-style-type: none"> • pojasni tipične oblike preverjanja kandidatovega znanja na teoretičnem delu vozniškega izpita, • našteje in razloži kriterije ocenjevanja kandidatove usposobljenosti za samostojno vožnjo motornega vozila, • pozna in razloži vsebino (strukturo) zapisnika preizkusa znanja iz vožnje;
<ul style="list-style-type: none"> • zna presoditi, katere elemente praktične vožnje bi bilo za uspeh na izpitu pred izpitno komisijo s kandidatom še treba utrditi (dosledno spoštovanje pravil, tehnika vožnje, površnost ...), • zna skladno s svojimi opažanji kandidatu primerno in pošteno svetovati pozna postopek in spremno dokumentacijo ter pogoje, ki so predpisani za prijavo kandidata na izpit iz vožnje motornega vozila; 	<ul style="list-style-type: none"> • opiše postopek, ki ga izvede avtošola, in obveznosti kandidata pri prijavi (dokumentacija, ki jo mora predložiti);
<ul style="list-style-type: none"> • pozna predpisano dokumentacijo in evidence, ki jih mora kot učitelj vožnje voditi za vsakega kandidata za voznika motornega vozila določene kategorije; 	<ul style="list-style-type: none"> • našteje evidence, ki jih mora voditi učitelj vožnje, in dokumentacijo, ki jo mora izpolnjevati, • opiše dnevni razvid vožnje, • opiše evidenčni karton vožnje,

	<ul style="list-style-type: none"> • našteje, katere dokumente mora imeti učitelj vožnje pri sebi med • usposabljanjem kandidata za vožnjo, • našteje vso dokumentacijo avtošole, ki se nanaša na usposabljanje kandidatov;
<ul style="list-style-type: none"> • se zaveda pomena permanentnega izobraževanja oziroma usposabljanja v svoji stroki, • zna poiskati koristne informacije za svoje delo v strokovni literaturi in strokovnih revijah, • zna poiskati razne informacije s pomočjo računalnika; 	<ul style="list-style-type: none"> • pojasni pomen kritičnega vrednotenja lastnega dela za kvalitetno usposobljenost voznikov, • našteje nekaj primerov ustrezne strokovne literature ali druge vire informacij, • demonstrira osnovno uporabo računalnika, • demonstrira uporabo računalnika za iskanje informacij prek svetovnega spleta (internet);
<ul style="list-style-type: none"> • pozna Zakon o varnosti cestnega prometa in najpomembnejše podzakonske predpise (pravilnike, odredbe ...): <ul style="list-style-type: none"> – pravilnik o avto šolah, – pravilnik o označevanju vozil, na katerih se usposabljuje kandidati za voznike, – pravilnik o prometni signalizaciji in prometni opremi na javnih cestah, – pravilnik o napravah in opremi vozil v cestnem prometu, – pravilnik o dimenzijah, masah in opremi vozil, – pravilnik o znakih, ki jih dajejo policisti udeležencem v cestnem prometu, – pravilnik o vozilih s prednostjo in vozilih za spremstvo, – navodilo za ocenjevanje na voziškem izpitu, – pravilnik o pogojih, ki jih morajo izpolnjevati vozila in vozniki vozil, s katerimi se prevažajo skupine otrok; 	<ul style="list-style-type: none"> • dokaže, da pozna temeljna poglavja Zakona o varnosti cestnega prometa po vsebini, • dokaže, da pozna vsebino temeljnih določb podzakonskih predpisov s področja cestnoprometne zakonodaje, avtošolske dejavnosti in drugih predpisov;
<ul style="list-style-type: none"> • odlično obvlada vozilo, s katerim poučuje praktično vožnjo, 	<ul style="list-style-type: none"> • razloži, kaj pomeni biti usposobljen za vožnjo vozila, ki je namenjeno

<ul style="list-style-type: none"> • se je sposoben hitro prilagoditi novemu ali drugemu vozilu v primeru zamenjave voznega parka v avtošoli; 	<p>kandidatom za voznike motornih vozil za izvajanje vaj iz vožnje;</p>
<ul style="list-style-type: none"> • pozna šolsko zakonodajo: <ul style="list-style-type: none"> – Zakon o financiranju vzgoje in izobraževanja – javni zavodi, koncesionarji ipd. – Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju – vrste izobraževalnih programov, – Zakon o izobraževanju odraslih, – udeleženci izobraževanja, – drugi pomembnejši predpisi s področja šolstva; 	<ul style="list-style-type: none"> • našteje zakone in pomembnejše predpise iz področja vzgoje in izobraževanja in jih razloži, • pozna temeljne določbe zakonov in predpisov s področja šolstva po vsebini,
<ul style="list-style-type: none"> • pozna osnove delovne zakonodaje, poslovnega komuniciranja in poslovnega bontona; 	<ul style="list-style-type: none"> • zna naštetih delovne obveznosti učitelja vožnje, • pozna pravice in dolžnosti, povezane z opravljanjem poklica, • pozna temeljne določbe Zakona o gospodarskih družbah in Zakona o delovnih razmerjih.

3.5 NAČINI PREVERJANJA ZNANJA IN USPOSABLJENOSTI

V skladu z programom so določeni tudi načini za preverjanje znanja in usposobljenosti kandidata, ki se usposablja za učitelja vožnje motornih koles.

Usposobljenost kandidata za voznika inštruktorja se preverja pisno, ustno in z opravljenimi praktično vožnjo. Za dokončanje usposabljanja po programu mora kandidat za voznika inštruktorja opraviti preizkus, ki obsega:

– strokovno teoretični del:

- pisni preizkus iz strokovno teoretičnega znanja,
- izdelava pisne priprave za izvedbo učne ure praktične vožnje,
- ustni zagovor;

– praktični del:

- prikaz samostojne vožnje enoslednega motornega vozila,
- izvedba praktične vožnje, s kandidatom za voznika enoslednega motornega vozila,
- ustni zagovor.

Preizkus usposobljenosti iz teoretičnega dela izpita traja dve pedagoški uri, iz praktičnega dela izpita pa dve avtošolski uri. Vsak ustni zagovor traja največ dvajset minut. O uspešnosti kandidata odloča komisija za preverjanje in potrjevanje poklicnih kvalifikacij. Kandidat za učitelja vožnje mora zbrati vsaj sedemdeset odstotih možnih točk.

3.6 PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE UČITELJA VOŽNJE

Obstoječi program rednega obnavljanja in dopolnjevanja znanja je predpisan v Zakonu o varnosti cestnega prometa v 168. členu, ki podaja temelje za določitev posebnega programa učiteljev vožnje motornih koles.

Permanentno izobraževanje za učitelja vožnje A-kategorije zajema obnavljanja in dopolnjevanja znanja na področju vzgoje kandidatov za voznike motornih vozil, osvojitve sodobnih metod poučevanja in stalno seznanjanje s strokovnimi in zakonskimi novostmi.

Program rednega obnavljanja in dopolnjevanja znanja traja šest ur organiziranega izobraževalnega dela in se izvede strnjeno v enem dnevu.

Predmetnik zajema:

- predpise o varnosti cestnega prometa z načeli varne vožnje in nevarnosti, ki nastanejo zaradi dejanj v prometu, ki niso v skladu s cestnoprometnimi predpisi,
- osnove psihologije z načeli etike in filozofije vožnje v cestnem prometu,
- osnove teorije pouka (didaktika),
- poznavanje motornih vozil in
- poznavanje ter obvladovanje tehnike vožnje motornih vozil.

Organizacija, pooblaščenca za izvajanje programov usposabljanja, zagotovi, da program rednega obnavljanja in dopolnjevanja znanja, glede na vsebino, določeno z učnim načrtom, izvajajo osebe, ki izpolnjujejo vse predpisane pogoje. Preverjanje znanja poteka sprotno in na koncu z obveznim pisnim preizkusom znanja iz obravnavanih vsebin.

Zahtevi za podaljšanje veljavnosti dovoljenja za učitelja vožnje je treba priložiti potrdilo o uspešno opravljenem Permanentnem usposabljanju za obdobje zadnjih treh let, potrdilo izpitne komisije o uspešno opravljenem preizkusu znanja cestnoprometnih predpisov in zdravniško spričevalo o telesni in duševni zmožnosti, če je veljavnost dovoljenja za učitelja vožnje omejena iz zdravstvenih razlogov.

4 POUČEVANJE KANDIDATOV

Program usposabljanja kandidatov, kot ga predpisuje Pravilnik o programu usposabljanja kandidatov za voznike motornih vozil in se uporablja v avtošolah, je razdeljen na dva sklopa: teoretičnega in praktičnega (Vir: ZVCP-1-UPB5). Teoretični del se izvaja v primernih učilnicah in so temelji vzgoje v prometu in pomemben del za lažji začetek praktičnega dela usposabljanja. Praktični del usposabljanja učitelj vožnje začne na poligonu oziroma neprometni površini. Ko učitelj vožnje oceni, da kandidat obvlada osnovne veščine, sledi učenje na prometnih površinah.

4.1 PRAKTIČNE DEL ZA VOZNIKE MOTORNH KOLES Z DODATNIM OPISOM VAJ

Učitelj vožnje kategorije A mora obvladovati praktične vaje in vožnjo motornega kolesa, saj tako lažje znanje prenese na kandidate. Na koncu izobraževanja mora kandidat pokazati, da ga je učitelj vožnje usposobil za varno vožnjo z ustreznim motornim kolesom.

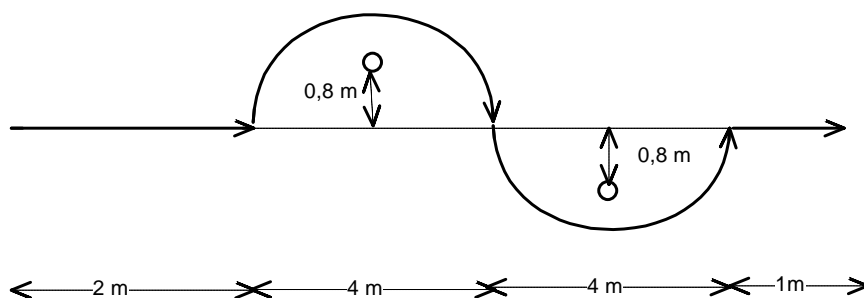
V prvi učni stopnji morajo učitelji vožnje kandidate pripraviti na vožnjo.

Kandidat mora:

- pravilno uporabljati zaščitno opremo motorista,
- poznati osnovne tehnične lastnosti vozila,
- razumeti fizikalne osnove stabilnosti enoslednega vozila, obtežitev in pravilno razporeditev tovora,
- poznati naprave na vozilu, njihovo pravilno uporabo in obvladovanje preizkusa,
- poznati delovanje svetlobnih in zvočnih naprav, preveriti napetosti verige, preizkusiti in pregledati zavore, preveriti stanje pnevmatik, kolesnega obroča in špic ter nivoja olja,
- odstraniti vozilo s stojala in obdržati prosto stoječe motorno kolo,
- hoditi ob vozilu brez pomoči motorja.
- pravilno sedeti na enoslednem vozilu,
- razumeti, kako ravnati ob neizogibnem padcu in prekinitvi električnega napajanja motorja,
- pobrati motorno kolo s tal,
- parkirati motorni kolo na njegovo stojalo,
- nastaviti vzvratna ogledala in določiti mrtve kote opazovanja.

Izvedba elementa – hoja ob vozilu

Pri vaji kandidat izvede: naslonitev motornega kolesa na stojalo in z njega, premikanje motornega kolesa brez pomoči motorja s hojo ob vozilu, parkiranje motornega kolesa na stojalo. Motorno kolo mora znati nasloniti na naslon ali ga postavi na stojalo, zaščiti motorno kolo proti premiku in padcu ter izklopiti vse porabnike.

Slika 4: Izvedba elementa hoja ob vozilu (Uradni list RS, št. 68/2008)

Učitelj vožnje mora kandidata usposobi za počasno vožnjo motornega kolesa, da zna:

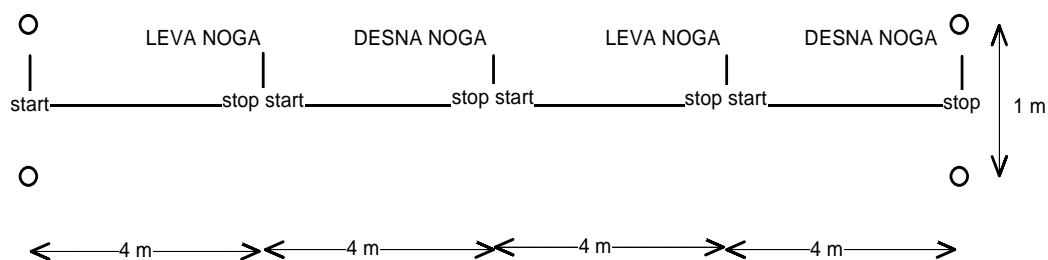
- motorno kolo zagnati in ugasniti, speljati in ustaviti,
- izvajati element spelji – ustavi,
- vzvratni premik sede na motorju,
- voziti z eno roko, izmenično levo, desna v blagem zavojju (samo za kat. AM),
- voziti z eno roko z obračanjem glave izmenično levo, desno in nakazovanjem,
- nakazati spremembe smeri z roko,
- polževo vožnjo naravnost,
- prestavljanje iz prve v drugo prestavo,
- pospeševanje in zmanjševanje hitrosti vožnje ter ustavitvev,
- vožnjo z vmesno menjavo prestavnega razmerja,
- naglo pospeševanje,
- naglo zaviranje.

Levo razvrščanje in desno razvrščanje pri kategoriji AM

Kandidat element izvede tako, da pred razvrščanjem najprej pogleda (z zasukom glave) prek leve rame in nato nakaže smer izogiba z iztegnjeno levo roko ter opravi razvrščanje v levo. Kandidat opravi še razvrščanje v desno po istem vrstnem redu, s tem da mora biti pogled prek rame usmerjen na desno stran in smer vožnje nakazana z iztegnjeno desno roko. Kandidat pri izvedbi elementa ne sme izgubiti kontrole nad vozilom, ne sme izpustiti nobene od naštetih nalog in ne sme zapustiti koridorja vožnje za več kot 0,5 m.

Izvedba elementa spelji – ustavi

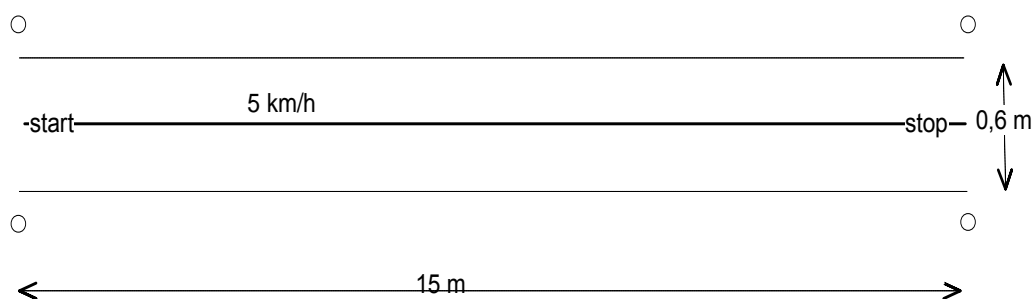
Pri tem elementu se ugotavlja kandidatova usposobljenost izvedbe operacije SPELJI – USTAVI. Kandidat izvaja od štartne označbe dinamične starte in ustavitve. Po vsakem startu postavi kandidat obe nogi na stopalki. Ob vsaki ustavitvi pa se opre izmenično na levo in na desno nogo. Kandidat uporablja samo prednjo zavoro. Operacija se izvaja v koridorju širine enega metra in dolžine 16 m. Kandidat se mora vsake štiri metre ustaviti pred črto oziroma označbo.

Slika 5: Izvedba elementa spelji – ustavi (VIR: Uradni list RS, št. 68/2008)

Izvedba elementa – polževa vožnja naravnost

Hitrost preizkušanja tega elementa je 5 km/h. Kandidat ne sme imeti več kot 0,3 m odklona od premice. Noge morajo biti na stopalkah, kandidat pa mora paziti na pravilno koordinacijo gibov pri upravljanju sklopke plina, obeh zavor in krmila. Vožnja mora biti čim bolj enakomerna brez nepotrebnega pospeševanja in

zaviranja.

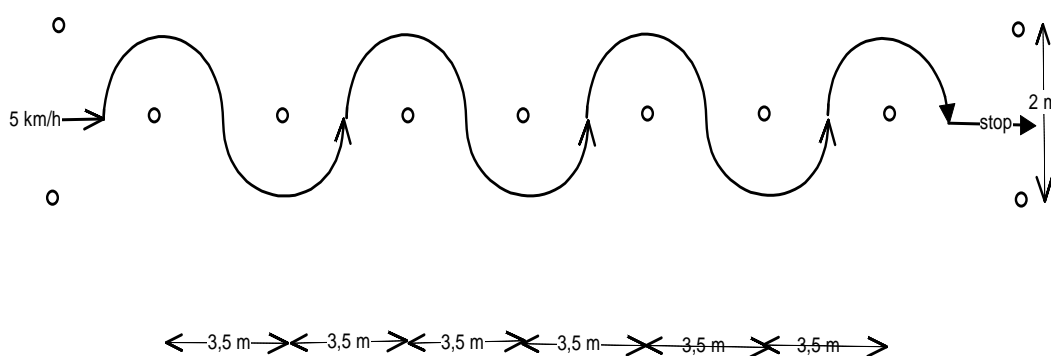
Slika 6: Izvedba elementa polževa vožnja naravnost (VIR: Uradni list RS, št. 68/2008)

Učitelj vožnje mora kandidata usposobiti za vožnjo in menjavo prestavnih razmerij:

- ° slalom pri počasni – polževi vožnji.
- ° vožnjo z eno roko,
- ° pravilno uporabo prednje in zadnje zavore,
- ° zaviranje z obema zavorama hkrati,
- ° vožnjo daljšega aritmičnega slaloma.

° speljevanje, vožnjo in ustavljanje na neutrjeni površini oziroma na makadamski cesti.

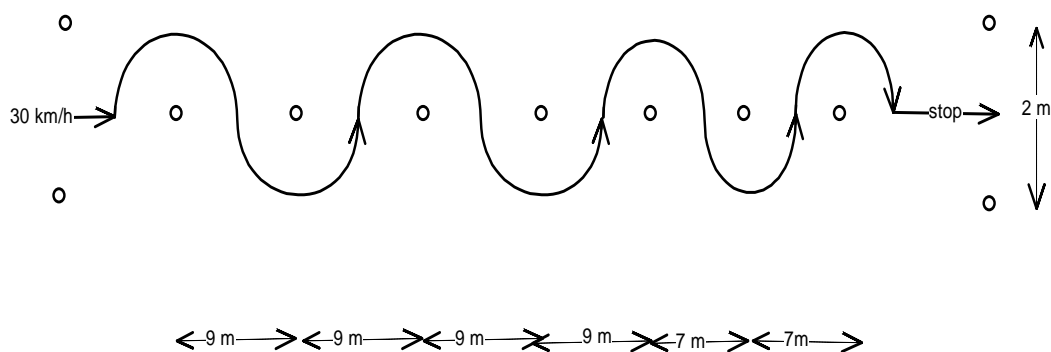
Izvedba elementa – slalom pri počasni – polževi vožnji Pri tem elementu mora kandidat voziti slalom med stožci pri hitrosti 5 km/h. Obe nogi mora imeti na stopalkah za noge. Pri izvedbi elementa mora kandidat pravilno uporabljati sklopko, plin in zavore. Pogled kandidata je usmerjen vedno na naslednji stožec in ne na tistega, okoli katerega pelje. Kandidat se ne sme dotikati tal z nogami, ne sme premakniti ali podreti stožca, ne sme izpustiti stožca in ne sme zapustiti koridorja stožcev za več kot 1 m. Slalom se izvede s sedmimi stožci.

Slika 7: Izvedba elementa slalom pri počasni – polževi vožnji (VIR: Uradni list RS, št. 68/2008)

Izvedba elementa – daljši aritmični slalom

Kandidat zavija med stožci levo in desno pri hitrosti najmanj 30 km/h in mora imeti noge položene na stopalke. Pri izvedbi ne sme premakniti ali podreti stožca, ne sme izpuščati stožcev, ne sme zapustiti koridorja stožcev za več kot en meter in se ne sme dotikati tal z nogami. Prvi štiri stožci v elementu so postavljeni na razdalji 9 m, zadnja dva pa na razdalji 7 m.

Slika 8: Izvedba elementa daljši aritmični slalom (VIR: Uradni list RS, št. 68/2008)

Učitelj vožnje mora kandidata usposobiti za vožnjo osmice in ustavljanje v sili:

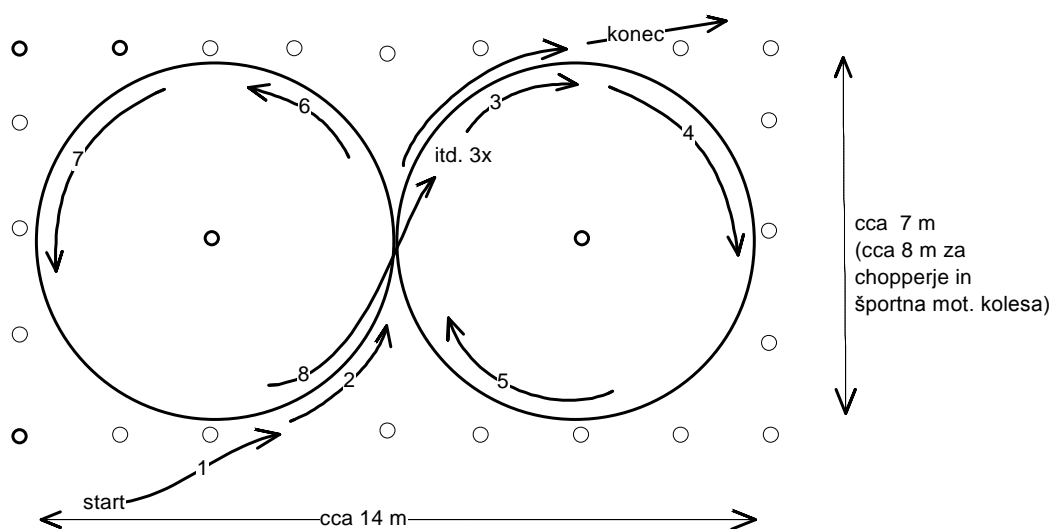
- izvajanje elementa U,
- vožnjo v krogu s postopnim spreminjanjem premera kroga, hitrosti in smeri vožnje,
- vožnjo osmice na omejenem prostoru z ustreznim nagibom motornega kolesa.
- seznanitev z nenadnim zaviranjem zaradi višje sile,
- zaviranje v sili.

Levo in desno polkrožno obračanje za kategorijo AM

Kandidat se mora pred obračanjem najprej prepričati, če lahko to varno stori, nakazati smer premikanja in nato polkrožno obrniti. Element se izvede v obe strani.

Izvedba elementa – osmica

Kandidat z izvedbo tega elementa pokaže obvladovanje prehajanja iz enega kroženja v drugo kroženje ob obveznem nagibu motornega kolesa (osmica). Pri izvedbi operacije morajo biti noge na stopalkah. Kandidat ne sme nekontrolirano zapeljati iz označenega območja za izvedbo osmice in se ne sme dotikati ali premikati stožcev. Nagib motornega kolesa v zavoju mora biti usklajen s hitrostjo. Operacija se izvede trikrat zaporedoma.

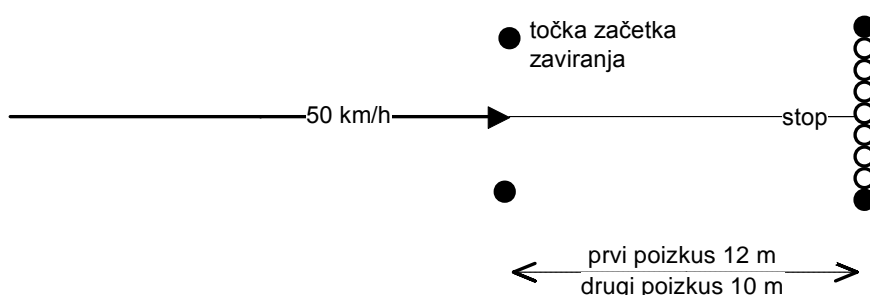
Slika 9: Izvedba elementa osmica (VIR: Uradni list RS, št. 68/2008)

Ustavljanje v sili za kategorijo AM

Element ustavljanja v sili kandidat izvede tako, da s kolesom z motorjem pridobi hitrost najmanj 35 do 40 km/h, nato na določeni točki prične močno zavirati z obema zavorama do popolne ustavitve. Zavorna pot ne sme biti daljša od 8 m oziroma 7 m. Med zaviranjem zavore ne smejo blokirati.

Izvedba elementa – zaviranje v sili

Element zaviranja v sili kandidat izvede tako, da z motornim kolesom pridobi hitrost najmanj 50 km/h, nato na določeni točki prične močno zavirati z obema zavorama do popolne ustavitve. Zavorna pot pri prvem poizkusu ne sme biti daljša od 12 m, pri drugem poizkusu pa ne daljša kot 10 m. Med zaviranjem zavore ne smejo blokirati. Pomembna je izurjenost kandidata pri uporabi prednje in zadnje zavore, smer gledanja in položaj voznika na motornem kolesu.

Slika 10: Izvedba elementa zaviranje v sili (VIR: Uradni list RS, št. 68/2008)

Učitelj vožnje mora kandidata usposobiti za vožnjo na klancu in izogibanje oviri:

- speljevanje na klancu,
- polkrožno obračanje na klancu,
- polkrožno obračanje z manevriranjem na klancu,
- spremljanje prometa za vozilom v ogledalih,
- uporabo vzratnih ogledal pred spremembo smeri vožnje,
- uporaba smernih utripalk,
- uporaba vzratnih ogledal pred in med zaviranjem,
- hitro pospeševanje do določene hitrosti in zaviranje pred oviro,
- izognitev oviri s predhodnim zaviranjem,
- izognitev oviri brez uporabe zavor.

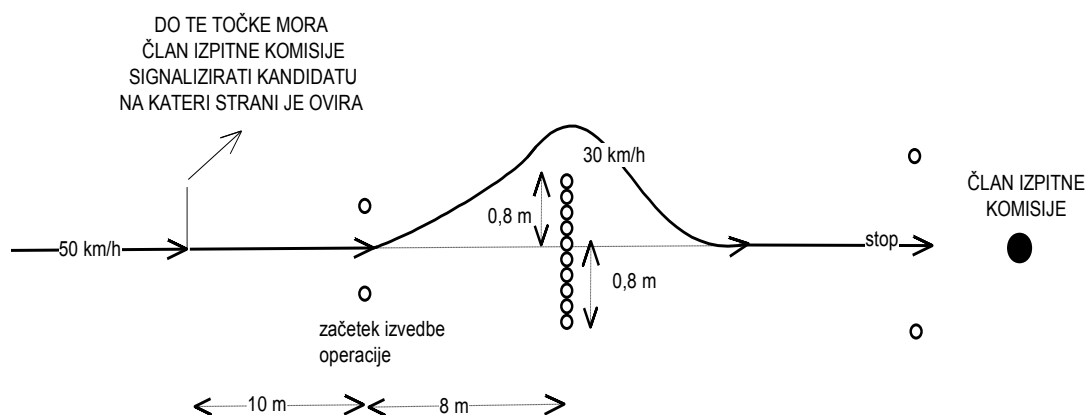
Izogibanje oviri s predhodnim zaviranjem za kategorijo AM

Kandidat pridobi sposobnost nenadnega izogibanja oviri pri hitrost najmanj 40 km/h. Ko kandidat pridobi omenjeno hitrost, mu učitelj vožnje z roko signalizira, na kateri strani je ovira. Kandidat mora v tem trenutku reagirati in pričeti močno zavirati z obema zavorama, hkrati izklopi sklopko, ko pade hitrost na približno 25 do 30 km/h, preneha zavirati in se prične umikati oviri. Pogled kandidata mora biti usmerjen v smer izogibanja in ne v oviro. Kandidat pri izvedbi operacije ne sme premakniti ali podreti stožca, uporabljati mora obvezno obe zavori, ne sme imeti premajhne hitrosti in se z nogami ne sme dotikati tal. Po končanem manevru se mora pravočasno vrniti v prvotno linijo vožnje. Učitelj vožnje naključno izbira, na kateri strani je ovira. Učitelj

vožnje mora kandidatu pravočasni signalizirati (upoštevati mora reakcijski čas kandidata) tako, da lahko kandidat varno izvede element preizkušanja.

Izvedba elementa – izognitev oviri s predhodnim zaviranjem

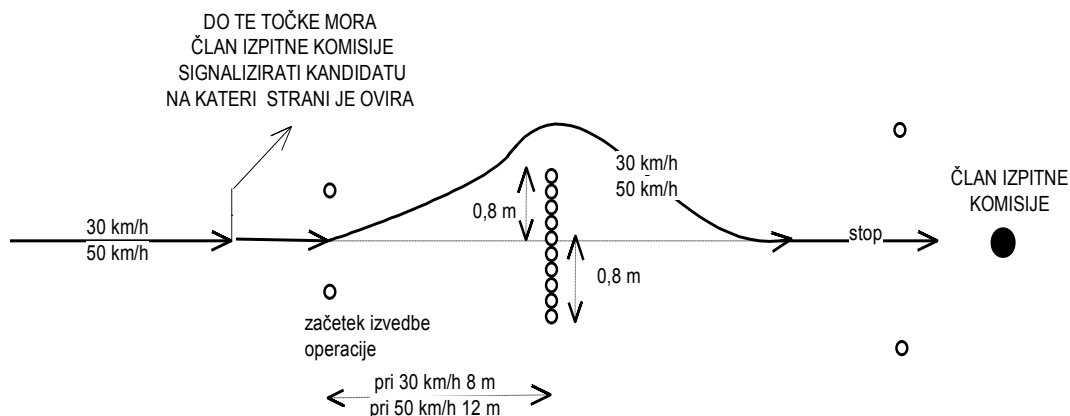
Kandidat mora pridobiti sposobnost nenadnega izogibanja oviri pri hitrosti najmanj 50 km/h. Ko kandidat pridobi omenjeno hitrost, mu učitelj vožnje z roko signalizira, na kateri strani je ovira. Kandidat mora v tem trenutku reagirati in pričeti močno zavirati z obema zavorama, hkrati izklopi sklopko, ko pade hitrost na približno 30 km/h, preneha zavirati in se prične umikati oviri. Pogled kandidata mora biti usmerjen v smer izogibanja in ne v oviro. Kandidat pri izvedbi operacije ne sme premakniti ali podreti stožca, uporabljati mora obvezno obe zavori, ne sme imeti premajhne hitrosti in se z nogami ne sme dotikati tal. Po končanem manevru se mora pravočasno vrniti v prvotno linijo vožnje. Učitelj vožnje naključno izbira, na kateri strani je ovira.

Slika 11: Izvedba elementa izognitev oviri s predhodnim zaviranjem (VIR: Uradni list RS, št. 68/2008)

Izvedba elementa – izognitev oviri brez uporabe zavor

Pri tem elementu učitelj vožnje preizkusi usposobljenost kandidata, kadar se mora nenadno odločiti in izogniti oviri. Element se izvede dvakrat, najprej pri hitrosti najmanj 30 km/h in nato še pri hitrosti najmanj 50 km/h. Ko je kandidat pridobil omenjeno hitrost, mu učitelj vožnje z roko signalizira, na kateri strani je ovira. Kandidat mora v tem trenutku reagirati, izklopiti sklopko in se hkrati pričeti umikati oviri. Pogled kandidata mora biti usmerjen v smer izogibanja in ne v oviro. Kandidat pri izvedbi operacije ne sme premakniti ali podreti stožca, ne sme imeti premajhne hitrosti in se z nogami ne sme dotikati tal. Po končanem manevru se mora pravočasno vrniti v prvotno linijo vožnje.

Slika 12: Izvedba elementa izognitev oviri brez uporabe zavor (VIR: Uradni list RS, št. 68/2008)

Kandidat je usposobljen za samostojno izvajanje osnovnih elementov tehnike vožnje na postavljenem poligonu in se samooceni s primerjavo in izmenjavo izkušenj z učiteljem vožnje oziroma drugimi kandidati.

Na drugi učni stopnji mora učitelj vožnje kandidata usposobiti za:

- pravilno vključevanje v promet in vožnjo po manj prometnih cestah zunaj naselja,
- vožnjo po manj prometnih cestah v naselju,
- vožnjo na križišču s krožnim prometom,
- vožnjo mimo,
- ustavljanje in parkiranje,
- vožnjo prek prehoda ceste čez železniško progo,
- vožnjo po enosmernih cestah,
- samostojno uporabo pridobljenega znanja s samoocenjevanjem.

Na tretji učni stopnji mora učitelj vožnje usposobiti kandidata za:

- vožnjo po večpasovnih cestah v naselju,
- vožnjo v gostem prometu po cestah zunaj naselja,
- vožnjo ponoči in ob zmanjšani vidljivosti,
- vožnjo po avtocesti in cesti, rezervirani za motorna vozila (za vse kategorije enoslednih motornih vozil razen kategorije AM),
- samostojno uporabo pridobljenega znanja s samoocenjevanjem.

5 RAZISKAVA O UPORABI MOTORNIH KOLES S STRANI UČITELJEV VOŽNJE PRI POUČEVANJU KANDIDATOV ZA VOZNIKE MOTORNIH KOLES

V skladu s cilji in namenom diplomske naloge je bila izvedena anonimna anketa, na podlagi katere so bili primerjani dobljeni rezultati usposobljenosti voznikov motornih koles, njihova vozniška kondicija in izkušnje motoristov. Glede na dobljene rezultate, so v naslednjem poglavju podani predlogi za spremembe na področju usposabljanja učiteljev vožnje.

Vprašalnik so izpolnili vozniki enoslednih motornih vozil, policisti na motornih kolesih in učitelji vožnje kategorije A.

Skupno je bilo izpolnjenih 76 vprašalnikov od tega 32 voznikov enoslednih vozil, 23 policistov na motornih kolesih in 21 učiteljev vožnje kategorije A.

5.1 VPRAŠALNIK ZA VOZNIKE MOTORNIH KOLES

Koliko let ste že voznik motornega kolesa?

	0-5 let	6-10 let	11-15 let	16-20 let	Nad 20 let
ŽENSKE	37,5 %	50 %	12,5 %	0 %	0 %
MOŠKI	25 %	8,3 %	25 %	29,2 %	12,5 %
SKUPAJ	28,1 %	18,7 %	21,9 %	21,9 %	9,4 %

Tabela 1: Starost voznikov motornih koles (za voznike motornih kolesih)

Največ, 28,1 odstotka spraševancev vozi motorno kolo do 5 let. Takoj za tako imenovanimi vozniki začetniki so vozniki z 11- do 20-letnimi izkušnjami, oboji po 21,9 odstotka. Z 18,7 odstotka jim sledijo vozniki, ki so pridobili izpit pred 6 do 10 leti. Kot je bilo pričakovati, je najmanjši odstotek le 9,4 v zadnji kategoriji, kjer so vozniki, ki vozijo motorno kolo že več kot 20 let.

Koliko kilometrov prevozite letno z motornim kolesom kot samostojen voznik?

	0 km	1-1000 km	1000-5000 km	Nad 5000 km
ŽENSKE	0 %	50 %	37,5 %	12,5 %
MOŠKI	0 %	12,5 %	41,7 %	45,8 %
SKUPAJ	0 %	21,9 %	40,6 %	37,5 %

Tabela 2: Povprečje letno prevoženih kilometrov z motornim kolesom (za voznike motornih kolesih)

Od 1000 do 5000 kilometrov letno prevozi 40,6 odstotka anketirancev, sledijo jim vozniki motornih koles, kateri prevozijo več kot 5000 kilometrov, teh je 37,5 odstotka. Le 21,9 odstotka anketiranih voznikov motornih koles prevozi letno manj kot 1000 kilometrov, v tej kategoriji prevladujejo ženske.

Kakšne vrste motornega kolesa vozite in kakšna je njegova prostornina?

	50 ccm	125 ccm	400-800 ccm	Nad 900 ccm
ŽENSKE	0 %	25 %	75 %	0 %
MOŠKI	8,3 %	4,2 %	41,7 %	45,8 %
SKUPAJ	6,2 %	9,4 %	50 %	34,4 %

Tabela 3: Vrsta motornega kolesa (za voznike motornih kolesih)

Polovica spraševancev vozi motorno kolo, katerega prostornina znaša od 400 do 800 kubičnih centimetrov, s 34,4 odstotka jim sledi kategorija voznikov, ki vozijo motor z večjo prostornino od 900 kubičnih centimetrov (to kategorijo zasedajo le moški). V manjšini so predstavniki motornih koles s prostornino 125 in 50 kubičnih centimetrov z 9,4 odstotka oziroma 6,2 odstotka.

Na vprašanje, ali se izobražujejo kot vozniki motornega kolesa, jih je 47 odstotkov odgovorilo negativno. Tisti, kateri so odgovorili pritrdilno, so izpostavili začetno izobraževanje v avtošoli in tečaje CPP ali pa izobraževanja prek moto klubov. Le redki posamezniki se udeležijo delavnic pod vodstvom policije ali poligona oziroma dirkališča.

Menite, da je vaše znanje zadostno?

	DA	NE
ŽENSKE	37,5 %	62,5 %
MOŠKI	58,3 %	41,7 %
SKUPAJ	53,1 %	46,9 %

Tabela 4: Mnenje o lastnem znanju (za voznike motornih kolesih)

Svoje znanje ocenjuje kot zadostno 53,1 odstotka anketirancev. Bolj kritične, do svojega znanja so ženske, saj jih le 37,5 odstotka ocenjuje, da imajo dovolj motorističnega znanja.

Ste član kateregakoli motorističnega kluba?

	DA	NE
ŽENSKE	62,5 %	37,5 %
MOŠKI	50 %	50 %
SKUPAJ	46,9 %	53,1 %

Tabela 5: Članstvo v moto klubih (za voznike motornih kolesih)

46,9 odstotka anketirancev je članov motorističnih klubov.

Ste bili kdaj udeleženec v prometni nesreči, v kateri je bilo vpleteno enosledno motorno vozilo?

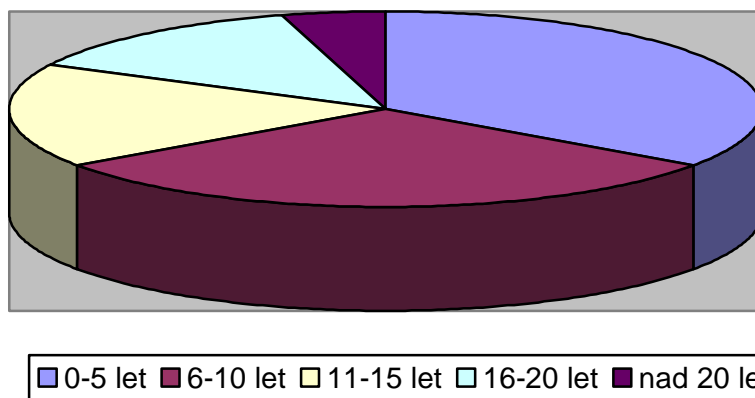
	Ne	Da, kot voznik motornega kolesa	Da, kot voznik dvoslednega vozila	Da, kot sovoznik
ŽENSKE	37,5 %	0 %	12,5 %	50 %
MOŠKI	58,3 %	37,5 %	4,2 %	0 %
SKUPAJ	53,1 %	28,1 %	6,3 %	12,5 %

Tabela 6: Način udeležbe v prometni nesreči (za voznike motornih kolesih)

53,1 odstotka spraševancev še ni imelo prometne nesreče, v katero je bilo vpleteno tudi motorno kolo. 28,1 odstotka spraševancev je že imelo prometno nesrečo, kot voznik motornega kolesa, 12,5 odstotka pa kot sovoznik na motornem kolesu. V manjšini so z 6,3 odstotka udeleženci prometne nesreče v dvoslednem vozilu, v katero je bilo vpleteno tudi enosledno motorno kolo.

5.2 VPRAŠALNIK ZA POLICISTE NA MOTORNIH KOLESIH

Koliko let ste že voznik motornega kolesa?

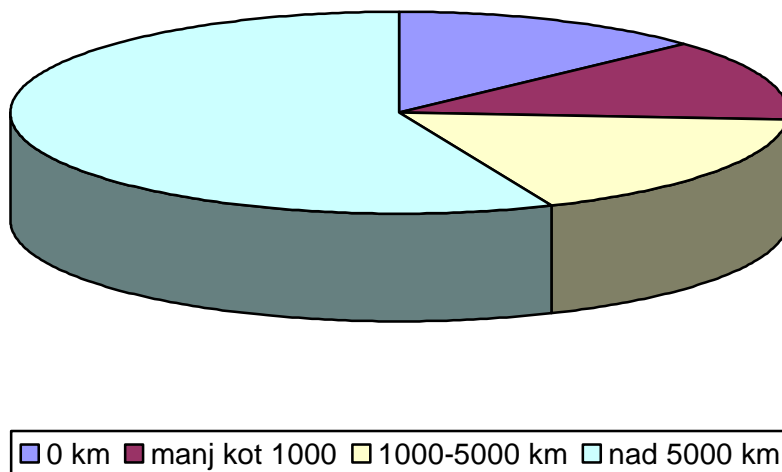

Slika 13: Starost voznikov motornih koles (za policiste na motornih kolesih)

Motorno kolo vozi manj kot 5 let 36 odstotkov spraševancev, s 30 odstotki jim sledijo vozniki, ki vozijo motorni kolo od 6 do 10 let. 17 odstotkov spraševancev ima vozniški izpit A-kategorije od 11 do 15 let, 13 odstotkov pa od 16 do 20 let. Najmanj

predstavnikov, le 4 odstotke, je voznikov motornih koles, ki vozijo motorno kolo že več kot 20 let.

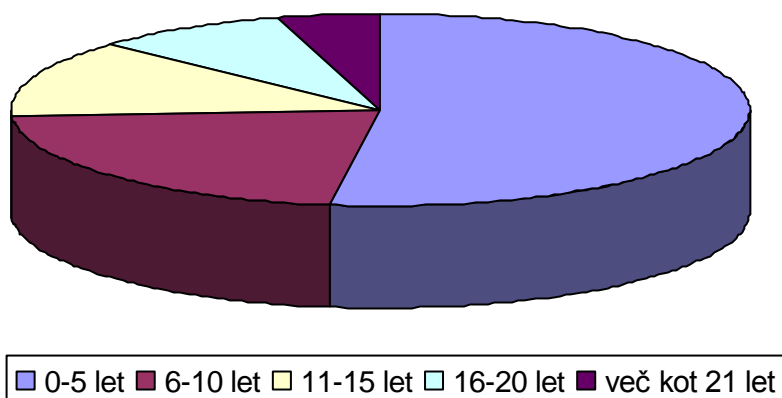
Koliko kilometrov prevozite letno z motornim kolesom kot samostojen voznik?

Slika 14: Povprečje letno prevoženih kilometrov z motornim kolesom (za policiste na motornih kolesih)

Večina, 57 odstotkov anketirancev, prevozi letno več kot 5000 kilometrov, s 17 odstotki jim sledijo vozniki, kateri prevozijo od 1000 do 1500 kilometrov letno. S po 13 odstotki so zastopani tako tisti vozniki motornih vozil, kateri ne prevozijo nič kilometrov, kot tudi tisti, ki prevozijo manj kot 1000 kilometrov letno.

Koliko let opravljate delo kot poklicni voznik na motornem kolesu?

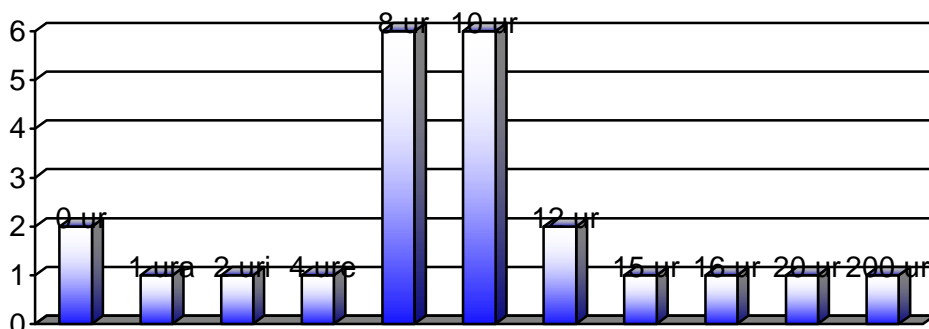

Slika 15: Število let, ki jih opravljajo kot poklicni voznik na motornem kolesu (za policiste na motornih kolesih)

Večina, 52 odstotkov spraševancev, vozi motorno kolo kot poklicni voznik manj kot 5 let, z 22 odstotki jim sledijo vozniki s 6- do 10-letno dobo in s 13 odstotki vozniki z 11- do 15-letno dobo. Le 9 odstotkov poklicnih voznikov svoje delo opravlja od 16 do 20 let, najmanj poklicnih voznikov, le 4 odstotke, pa je med policisti z več kot 21 leti dela na motornem kolesu.

Na vprašanje, kako se izobražujejo o vožnji in ravnanju z motornim kolesom, smo dobili podobne odgovore. Policisti na motornih kolesih se izpopolnjujejo po predpisanem programu, ki obsega teoretični in praktični del usposabljanja. Praktični del obsega vsakoletno kondicijsko vožnjo, poligon in simulator. Navkljub predpisanim usposabljanjem pa anketiranci menijo, da je izobraževanja še vedno premalo.

Koliko ur letno se izobražujete o vožnji in ravnanju z motornim kolesom?

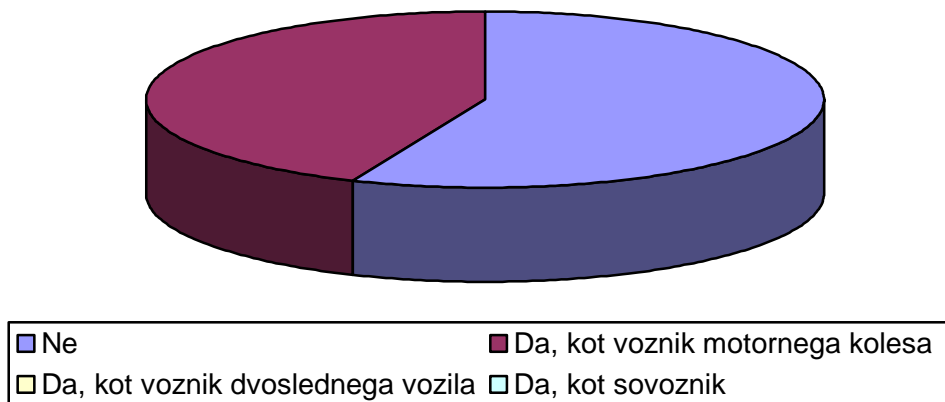
Slika 16: Število ur letnega izobraževanja (za policiste na motornih kolesih)

Navkljub rednim in predpisanim izobraževanjem poklicnih policistov na motornih kolesih smo dobi precej različne odgovore. Večina, 61 odstotkov svoje izobraževanje ocenjuje od 8 do 12 ur letno. Po 13 odstotkov spraševancev svoje letno izobraževanje ocenjuje od 1 do 4 ur oziroma od 15 do 20 ur letno. Štirje odstotki spraševancev je mnenja, da se izobražujejo letno po dvesto ur, ravno nasproten odgovor pa daje 9 odstotkov spraševancev, kateri trdijo, da izobraževanja sploh ni.

Prednosti policistov na motornem kolesu anketiranci vidijo predvsem v:

- ✓ hitrosti,
- ✓ okretnosti,
- ✓ mobilnosti,
- ✓ odzivnosti,
- ✓ preventivi.

Ste bili kdaj udeleženec v prometni nesreči, v kateri je bilo vpleteno enosledno motorno vozilo?

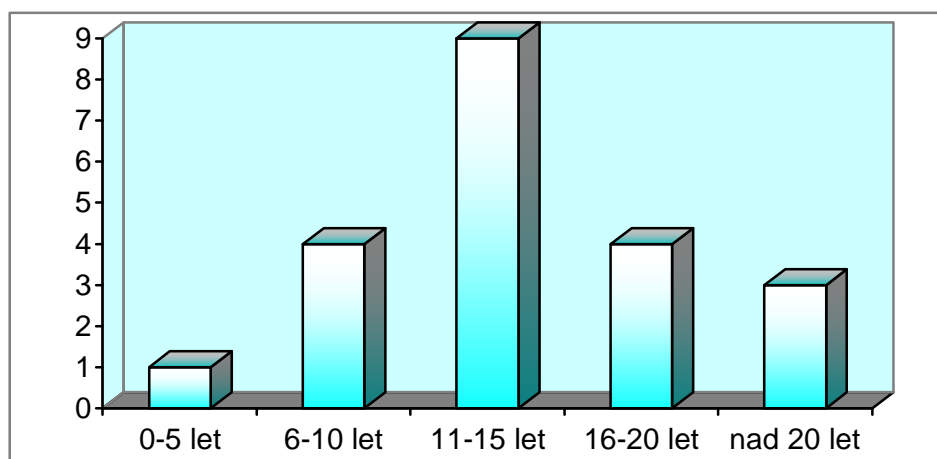

Slika 17: Način udeležbe v prometni nesreči (za policiste na motornih kolesih)

Večina, 57 odstotkov spraševancev, ni bila udeležena v prometni nesreči, v kateri je bilo vpleteno motorno kolo. 43 odstotkov pa je že imelo prometno nesrečo kot voznik motornega kolesa.

5.3 VPRAŠALNIK ZA UČITELJE VOŽNJE A-KATEGORIJE

Koliko let ste že voznik motornega kolesa?

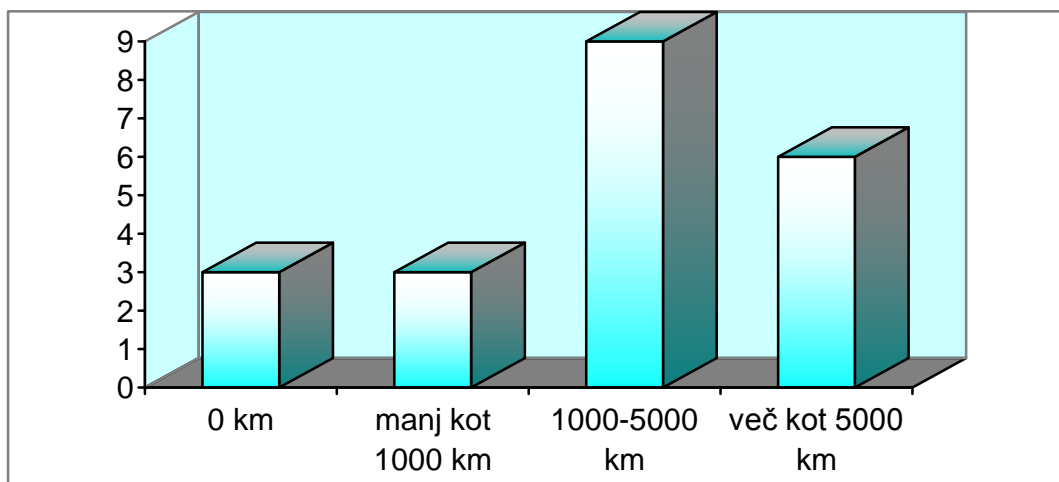

Slika 18: Način udeležbe v prometni nesreči (za učitelje vožnje A kategorije)

Največ, 43 odstotkov anketiranih učiteljev vožnje A-kategorije, vozi motorno kolo od 11 do 15 let, sledijo jim anketiranci z 6 do 10 leti izkušenj oziroma 16 do 20 leti izkušenj z 19 odstotki. 14 odstotkov anketiranih vozi motorno kolo že več kot 20 let.

Najmanj anketiranih voznikov motornih koles vozi motorno kolo manj kot 5 let, razlog je verjetno v dejstvu, da morajo imeti učitelji vožnje kategorije A voziški izpit že vsaj 3 leta, preden lahko začnejo poučevati.

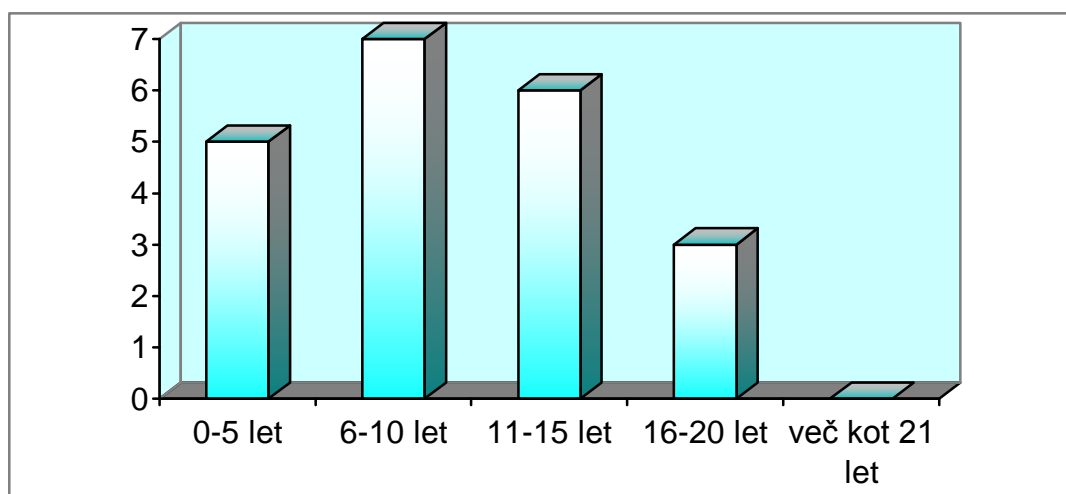
Koliko kilometrov prevozite letno z motornim kolesom kot samostojen voznik?

Slika 19: Povprečje letno prevoženih kilometrov z motornim kolesom (za učitelje vožnje kategorije A)

Največ, 43 odstotkov učiteljev vožnje, prevozi letno od 1000 do 5000 kilometrov, z 29 odstotki jim sledijo anketirani učitelji vožnje, kateri prevozijo več kot 5000 kilometrov letno. 14 odstotkov anketiranih učiteljev vožnje motornih koles pa prevozi manj kot 1000 kilometrov oziroma nič kilometrov.

Koliko let poučujete kot učitelj vožnje enoslednih motornih vozil?

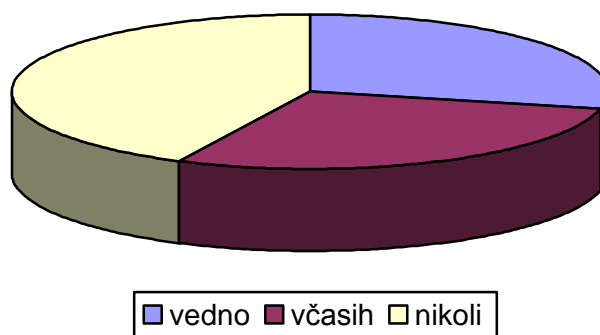

Slika 20: Koliko let učijo kot učitelji vožnje kategorije A (za učitelje vožnje kategorije A)

33 odstotkov anketirancev poučuje vožnjo z motornim kolesom od 6 do 10 let, z 29 odstotki jim sledijo učitelji, kateri poučujejo 11 do 15 let. 24 odstotkov anketiranih na motornem kolesu poučuje manj kot 5 let. Le 14 odstotkov pa jih poučuje od 16 do 20 let.

Še dodatno se izobražuje 57 odstotkov spraševanih učiteljev vožnje A-kategorije, njihova izobraževanja so v sklopu avtošole, po literaturi, na poligonu, kot kondicijska vožnja in v sklopu permanentnega izobraževanja.

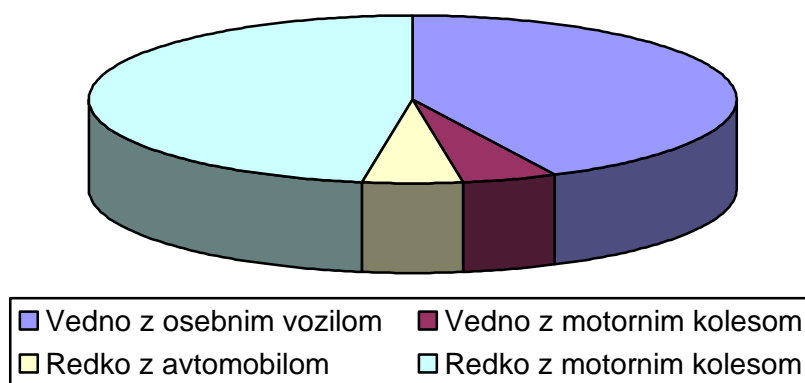
Ali pri usposabljanju kandidatu praktično pokažete vaje na motorju?

Slika 21: Prikaz vaj na motornem kolesu (za učitelje vožnje A-kategorije)

Največ, 42 odstotkov učiteljev vožnje, praktično ne prikaže niti ne demonstrira vaj na motornem kolesu. 29 odstotkov anketirani učiteljev vaje zmeraj pokaže na motornem kolesu oziroma vaje na motornem kolesu prikaže, ko je treba.

Na kakšen način spremljate kandidate za voznika motornih vozil v prometu?

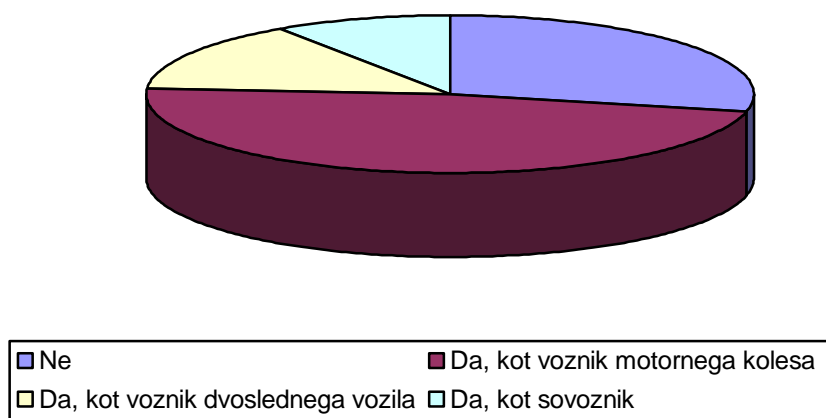
Slika 22: Način spremljanja kandidata (za učitelje vožnje A-kategorije)

47 odstotkov učiteljev vožnje z motornimi kolesi kandidate redko spremlja z motornim kolesom, 43 odstotkov kandidate vedno spremlja z osebnim avtomobilom. Najmanj, 5 odstotkov učiteljev vožnje, kandidate spremlja z motornim kolesom oziroma le redko z avtomobilom.

Na vprašanje, zakaj se anketiranim zdi smiselno, da učitelj vožnje kategorije A spremlja kandidata na motornem kolesu, smo dobili različne odgovore. 24 odstotkov spraševancev v tem, da spremlja kandidata na motorju, sploh ne vidi prednosti oziroma ne ve, kakšno prednost bi s takšnim načinom poučevanja sploh lahko imel. Drugi anketirani učitelji vožnje pa so mnenja, da je uporaba motornega kolesa dobra za sam prikaz na poligonu ter zaradi preglednosti, hitrosti, okretnost in zglada.

Na vprašanje, zakaj se spraševancem zdi bolje, da učitelj vožnje A-kategorije spremlja kandidata motornega kolesa v avtomobilu, je veliko spraševancev mnenja, da je takšen način poučevanja lažji, bolj praktičen in udoben za učitelja vožnje, predvsem v slabših vremenskih razmerah. Poudarili so, da so lahko tako kandidati bolj varni, saj jih z avtomobilom lažje fizično zaščitijo, hkrati pa so tudi bolj vidni. Spremljanje v avtomobilu jim predstavlja manjšo izpostavljenost in s tem večjo lastno varnost. Le 5 odstotkov spraševancev ne vidi prednosti v spremljanju kandidatov z avtomobilom.

Ste bili kdaj udeleženec v prometni nesreči, v kateri je bilo vpleteno enosledno motorno vozilo?

Slika 23: Način udeležbe v prometni nesreči (za učitelje vožnje A-kategorije)

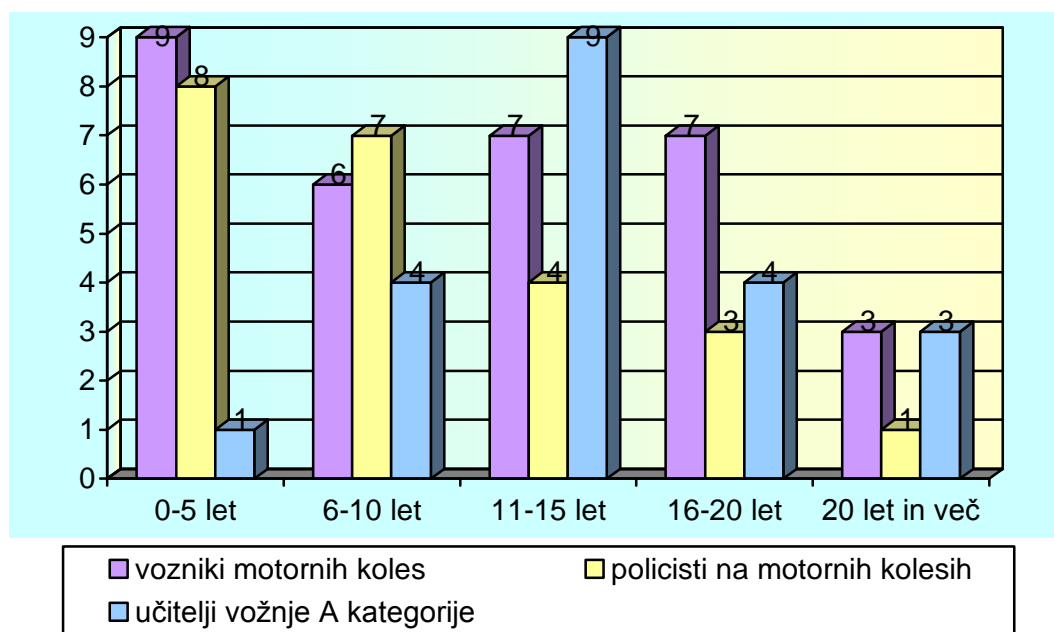
47 odstotkov učiteljev vožnje A-kategorije je že imelo prometno nesrečo kot voznik motornega kolesa. Le 29 odstotkov učiteljev vožnje še ni imelo prometne nesreče, v katero bi bilo vpleteno motorno kolo. 14 odstotkov spraševanih učiteljev vožnje je bilo v prometno nesrečo udeleženi kot voznik dvoslednega vozila in 10 odstotkov kot sovoznik.

5.4 PRIMERJAVA MED VPRAŠALNIKI

Na vprašanje, koliko let so že vozniki motornega kolesa, smo glede na kategorijo dobili različne krivulje vrednosti.

Medtem ko je policistov na motornih kolesih s 36 odstotki in voznikov motornih koles z 28,1 odstotka največ zastopanih med tako imenovanimi začetniki na motornih kolesih, učiteljev vožnje v tej kategoriji praktično ni. Učitelji vožnje so najbolj zastopani v kategoriji od 11 do 15 let s 43 odstotki, v tej kategoriji zasledimo le 21,9 odstotka voznikov enoslednih motornih vozil in 17 odstotkov policistov na motornem kolesu.

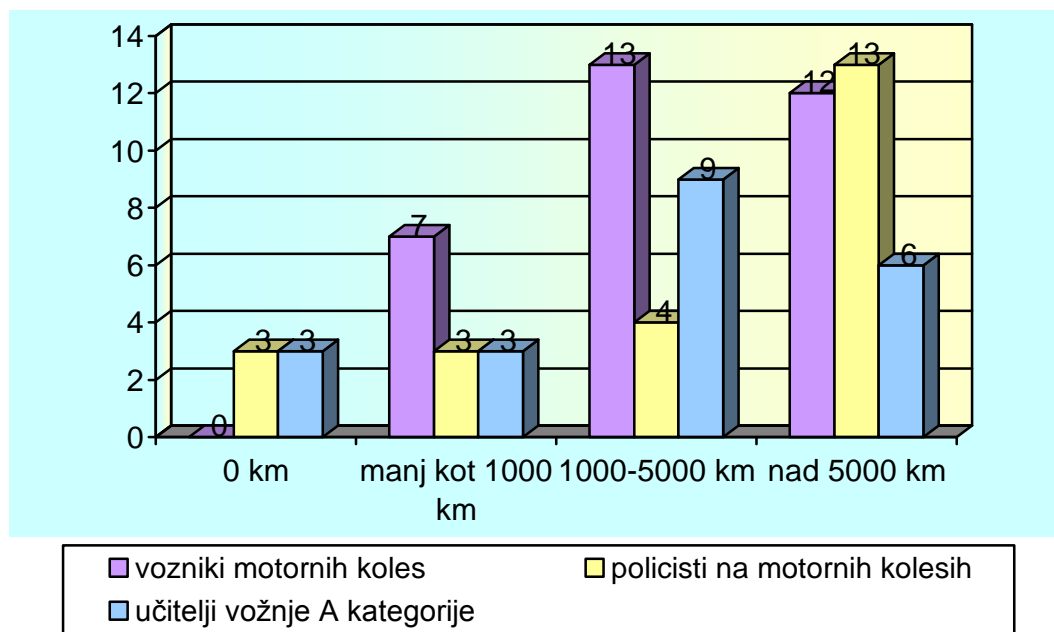
Skupno je največ, 26,3 odstotka, vseh spraševancev vozilo motorno kolo od 11 do 15 let, s 23,7 odstotka jim sledijo vozniki, kateri vozijo motorno kolo manj kot 5 let. 22 odstotkov anketirancev vozi motorno kolo od 6 do 10 let oziroma od 16 do 20 let vozi 18,4 odstotka anketirancev. Najmanj voznikov vozi motorno kolo več kot 20 let.

Slika 24: Starost voznikov motornih koles (za vse anketirance)

Na vprašanje, koliko kilometrov prevozijo letno z motornim kolesom kot samostojni vozniki, smo dobili zopet podobno rast in zasedenost po kategorijah med vozniki motornih koles in policisti na motorju, medtem ko najbolj izstopajo učitelji vožnje. V zadnji kategoriji, v katero sodijo motoristi, ki prevozijo letno več kot 5000 km, so učitelji vožnje zasedeni le z 29 odstotki, medtem ko so policisti na motornih kolesih zasedeni s kar 57 odstotki. Zanimiv pa je podatek, da so tako med policisti na motorju kot tudi med učitelji vožnje tudi takšni, ki na motorno kolo sploh ne sedejo.

Skupno je največ, 41 odstotkov, anketirancev prevozilo letno več kot 5000 kilometrov, s 34 odstotki jim sledijo vozniki, kateri prevozijo od 1000 do 5000 kilometrov letno. 17 odstotkov jih prevozi manj kot 1000 kilometrov, 8 odstotkov anketirancev pa nič kilometrov.

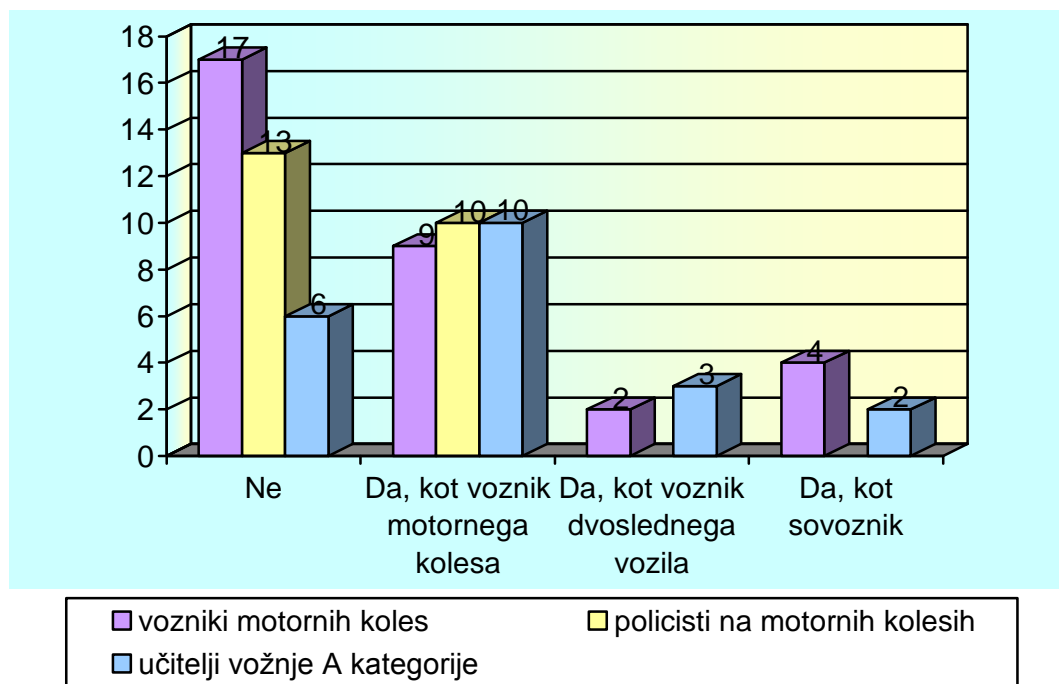

Slika 25: Povprečje letno prevoženih kilometrov z motornim kolesom (za vse anketirance)

Zadnje skupno vprašanje se je glasilo, ali so bili kdaj udeleženci v prometni nesreči, v kateri je bilo vpleteno enosledno motorno vozilo. Največkrat so bili v prometno nesrečo udeleženi kot voznik motornega kolesa s 47 odstotki učitelji vožnje, medtem ko jih je le 28,1 odstotka med vozniki motornih koles. Policisti na motornih kolesih so v 57 odstotkih in vozniki motornih koles v 53,1 odstotka odgovorili, da še niso bili udeleženi v prometni nesreči, v kateri je bilo udeleženo motorno kolo. Drugače od policistov na motornih kolesih pa učitelji vožnje niso bili le v 29 odstotkih udeleženi v prometno nesrečo, v katero je bilo udeleženo motorno kolo.

Glede na to kolikokrat so že bili učitelji vožnje udeleženi v prometni nesreči v primerjavi s policisti na motornih kolesih, bi bilo smotrno spremeniti oziroma dopolniti program praktičnega usposabljanja in ga poenotiti s programom usposabljanja policistov, ki obsega opravljanje treningov varne vožnje in kondicijsko vožnjo v dolžini 250 km (+/- 50 km). Na tej razdalji se vozniki motornih koles vozijo tudi po neutrjeni površini in makadamu. Za policiste, ki bodo prvič opravljali službo z motornimi kolesi, poteka na Policijski akademiji dvodnevno usposabljanje, ki zajema prvi dan teoretični del in poligon, drugi dan pa relacijsko vožnjo v dolžini približno 200 km. V policijskih enotah se izvajajo usposabljanja s strani inštruktorjev, ki so usposobljeni na vsaki postaji prometne policije. Usposabljanje je prilagojeno

potrebam vsakega posameznika in v povprečju traja 40 ur. Ko je policist na motornem kolesu pripravljen samostojno opravljati službo z motornim kolesom, se dodeli izkušenemu policistu na motorju, kateri med službo pazi na začetnika tako, da vozi za njim, ga ocenjuje in opozarja na napake. Z motornimi kolesi prevozi posamezni policist v povprečju 6000 km na sezono. Drugače od usposabljanja policistov na motornih kolesih pa učitelji vožnje nimajo uvajanja in strokovnega nadzora, zanj se meni, da je sposoben sam poučevati kandidate zgolj po teoretičnemu delu in uspešno izvedenem poligonu na izpitu za učitelja vožnje. Z uvedbo programa po zgledu policistov bi pridobili veliko bolj izurjene učitelje vožnje motornih koles. Učitelj vožnje bi nujno potreboval strokovno uvajanje glede na zahtevnost in odgovornost njihovega poklica, saj so sedaj v veliki meri prepuščeni lastni želji po strokovnosti in avtošoli, katere pa so velikokrat usmerjene le na dobiček in ne na bistvo njihovega namena: kvalitetno izobraževanje kandidatov za samostojno vožnjo v prometu.

Slika 26: Način udeležbe v prometni nesreči (za vse anketirance)

6 PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE PROGRAMA USPOSABLJANJA ZA UČITELJA VOŽNJE MOTORNIH KOLES

Usposabljanje učiteljev vožnje je pomembno v verigi poučevanja, saj morajo biti usposobljeni za izobraževanje novih voznikov motornih koles, kateri sprejemajo novo in občutljivo vlogo voznika motornega kolesa. Učiteljeva suverenost, znanje in usposobljenost se odražajo tudi v znanju njegovih kandidatov. Za pridobitev dobrih učiteljev vožnje motornih koles so potrebne spremembe na področju usposabljanja.

6.1 PREDLOG SPREMEMB PRAVILNIKA O PROGRAMU USPOSABLJANJA UČITELJEV VOŽNJE, UČITELJA PREDPISOV IN STROKOVNEGA VODJO AVTOŠOLE

Glede na opravljena raziskavo, ki predstavlja temelj predloga za spremembe pravilnika o programu usposabljanja učiteljev vožnje, učitelja predpisov in strokovnega vodjo avtošole, je za izboljšanje kakovosti učiteljev vožnje A-kategorije ključnega pomena poseg v program rednega obnavljanja in dopolnjevanja znanja. Predlog, ki ga podajam predstavlja pomembno dopolnitev Pravilnika o programu usposabljanja učiteljev vožnje, učitelja predpisov in strokovnega vodjo avtošole. S spremembo Pravilnika bi izboljšali oziroma izpopolnili učitelje vožnje motornih koles, s tem bi posledično dvignili raven poučevanja kandidatov, kar pa bi se odražalo tudi na drugih področjih, predvsem v varnosti v cestnem prometu.

15. člen, ki posega na področje trajanja, se glasi:

Program rednega obnavljanja in dopolnjevanja znanja traja deset ur organiziranega izobraževalnega dela in se izvede v dveh ločenih delih. Prvi del izobraževanja je splošni teoretični del, ki vključuje vse kategorije. Drugi del izobraževanja je praktični, ki se izvaja v obsegu določene kategorije. Program iz teoretičnega dela se izvaja v skupinah do največ 30 udeležencev, program iz praktičnega dela se izvaja v skupinah do največ 10 udeležencev.

Prvi odstavek 16. člena, ki posega v predmetnik in učni načrt, se glasi:

(1) Poseben program rednega obnavljanja in dopolnjevanja znanja obsega:

- predpise o varnosti cestnega prometa z načeli varne vožnje in nevarnosti, ki nastanejo zaradi dejanj v prometu, ki niso v skladu s cestnoprometnimi predpisi,
- osnove psihologije z načeli etike in filozofije vožnje v cestnem prometu,
- osnove teorije pouka (didaktika),
- načine in tehnike pravilnega izobraževanja kandidatov, glede na vrsto kategorije.

- poznavanje motornih vozil,
- poznavanje ter obvladovanje tehnike vožnje motornih vozil,
- obnovo in dograditev znanja iz praktičnega usposabljanja, kateri vpliva tako na poučevanje kandidatov in njihovo varnost v prometu.

V 17. člen se spremeni drugi, tretji in četrti del izvedbe ter preverjanja znanja

(2) Med izvedbo programa rednega obnavljanja in dopolnjevanja znanja se sprotno preverja znanje, po koncu pa je obvezen pisni in teoretični preizkus znanja iz obravnavanih vsebin. Udeleženec usposabljanja lahko pristopi k pisnemu preizkusu samo, če je bil prisoten na vseh urah ene izvedbe rednega obnavljanja in dopolnjevanja znanja.

(3) Kandidatom, ki niso bili prisotni na vseh urah izvedbe teoretičnega dela rednega obnavljanja in dopolnjevanja znanja, se omogoči dokončanje po programu rednega obnavljanja in dopolnjevanja znanja tako, da izdelajo seminarsko nalogo na temo, določeno iz vsebine učnega načrta.

(4) Pisne naloge preizkusa znanja, teme za izdelavo seminarske naloge in praktični del preizkusa znanja pripravi organizacija, pooblaščen za izvajanje programov usposabljanja, na podlagi vsebin učnega načrta.

6.2 NOVOSTI OB SPREJETJU ZAKONA O VOZNIKIH

Na področju usposabljanja učiteljev vožnje se nam obetajo novosti, saj je Ministrstvo za notranje zadeve zaradi obsežnih zakonskih vsebin Zakona o varnosti cestnega prometa tega razdelilo na štiri ločene sklope, in sicer na zakon o voznikih, zakon o motornih vozilih, zakon o pravilih cestnega prometa in zakon o javnih cestah. Razlog za takšno razdelitev obstoječega zakona je predvsem v boljši preglednosti zakonov in zagotavljanju večje varnosti v cestnem prometu. Za večjo varnost in posledično zmanjšanje števila žrtev prometnih nesreč so predlagatelji posegli tudi na področju usposabljanja mladih voznikov ter omogočili izhodišča za ureditev na področju vzgoje in izobraževanje za varno udeležbo v cestnem prometu v programih predšolske vzgoje in programih osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja.

Iz 35. člena Zakona o voznikih izhajajo Pogoji za izdajo dovoljenja za delo učitelja vožnje A-kategorije. Dovoljenje za učitelja vožnje A-kategorije bo lahko pridobila oseba, katera bo izpolnjevala vse navedene pogoje:

- da je dopolnila starost najmanj 24 let,
- da je pridobila ustrezno izobrazbo z zahtevano ravno – najmanj 6/1,
- da je končala program usposabljanja za učitelja vožnje A-kategorije in ga uspešno opravila,
- da ima veljavno vozniško dovoljenje kategorije A najmanj pet let.

- da v evidenci kazenskih točk nima vpisanih več kot 5 kazenskih točk,
- da v zadnjih treh letih ni bila pravnomočno obsojena ali ni v kazenskem postopku za kaznivo dejanje zoper življenje in telo, spolno nedotakljivost ali ogrožanje javnega prometa ali za kaznivo dejanje nasilništva,
- da ni bila pravnomočno kaznovana za dva ali več hujših prekrškov zoper javni red in mir z elementi nasilja,
- da ji v zadnjih dveh letih ni bil izrečen varnostni ukrep odvzema voznškega dovoljenja, ni bilo izrečeno prenehanje veljavnosti voznškega dovoljenja oziroma prepoved uporabe voznškega dovoljenja zaradi vožnje pod vplivom alkohola ali vožnje pod vplivom prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi ali zaradi odklonitve preizkusa z ustreznimi sredstvi, napravami ali strokovnega pregleda zaradi preveritve, ali ima v organizmu alkohol, ali odklonitve preizkusa z napravo ali sredstvom za hitro ugotavljanje prisotnosti prepovedanih drog, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi ali zaradi odklonitve strokovnega pregleda, da ni bila izrečena prepoved vožnje motornega vozila A-kategorije zaradi vožnje pod vplivom alkohola,
- da je telesno in duševno zmožna za učitelja vožnje.

Nespremenjeno bo ostalo za učitelje vožnje A-kategorije, ki bodo na dan uveljavitve zakona zaposleni kot učitelj vožnje A-kategorije in imajo veljavno dovoljenje.

36. člen Zakona o voznikih določa izdajo in podaljšanje veljavnosti dovoljenj za učitelja vožnje A-kategorije, za katere velja, da se izda oziroma podaljša veljavnost dovoljenj za dobo petih let oziroma za krajši čas, če je taka omejitev določena v zdravniškem spričevalu. Za podaljšanje dovoljenja je treba predložiti potrdila o opravljenem programu za izobraževanje učiteljev vožnje in dodatnem usposabljanju učiteljev vožnje kategorije A.

Iz 47. člena izhaja, da usposabljanje učiteljev vožnje A-kategorije izvaja javna agencija. Javna agencija bo določila program usposabljanja in usposabljanje za učitelja vožnje A-kategorije kot tudi njihovo dodatno usposabljanje ter njegov program.

7 ZAKLJUČEK

Za varnost v cestnem prometu nosijo del odgovornosti tudi učitelji vožnje. Od njihove usposobljenosti in znanja je posledično odvisno tudi znanje kandidatov. Za večjo varnost bodo dobrodošle spremembe v usposabljanju učiteljev vožnje. Nesprejemljivo je dejstvo, da je lahko učitelj vožnje kategorije A tudi tisti, ki je pridobil licenco za poučevanje že pred desetimi ali dvajsetimi leti, sedaj pa se že vrsto let samo teoretično izobražuje na programu rednega obnavljanja in dopolnjevanja znanja, sam pa morda motornega kolesa sploh ne vozi več.

Poučevanje učitelja vožnje A-kategorije je zahtevno, saj zahteva določeno stopnjo odgovornosti, taktičnost, natančnost, spretnost in izurjenost. Kandidata je treba ne le usposablјati za voziško dovoljenje in izobraževati, ampak tudi vzgojiti v dobrega voznika. Kandidati prihajajo z različnim predznanjem, sposobnostmi, zato mora učitelj vožnje prilagoditi program vsakemu udeležencu posebej. Učitelj vožnje se mora držati predvsem naslednjih didaktičnih načel poučevanja, in sicer načela postopnosti, sistematičnosti in individualizacije.

Dober učitelj vožnje A-kategorije se zaveda pomena vloge, ki jo imajo razlaga, zgled, razgovor ter vadba in urjenje. Med kandidatom in učiteljem vožnje je za lažje in uspešnejše učenje potrebna čim večja stopnja razumevanja in harmonije, katero je dolžan ustvariti učitelj vožnje s svojim pedagoškim in psihološkim znanjem.

Raziskava, ki smo jo opravili med učitelji vožnje A-kategorije, je pokazala, da se učitelji vožnje premalo dodatno izobražujejo. Tudi anketirani, ki se izobražujejo, to počnejo predvsem teoretično, premalo je raznih treningov, kot jih imajo policisti v okviru treningov vožnje, kondicijske vožnje ...

Skrb zbuja dejstvo, da kar 47 odstotkov učiteljev vožnje motornih koles kandidatom vaje ne pokaže na motorju, 29 odstotkov pa jo pokaže le včasih. Tak kandidat bo veliko težje osvojil vajo, saj jo bo moral izvesti le na podlagi učiteljevih navodil. Še dodatno so vprašljiva učiteljeva navodila, predvsem tistih učiteljev vožnje, ki zelo malo sami vozijo motorno kolo in tako posledično pozabijo in lažje zanemarijo določene pomembne podatke, kateri bi kandidatu pomagali, skrajšali ter olajšali usposabljanje.

Le 5 odstotkov spraševanih učiteljev vožnje A-kategorije kandidata vedno spremlja na motornem kolesu, z osebnim avtomobilom pa jih vedno spremlja 43 odstotkov vprašanih. Zakaj učitelji vožnje raje uporabljajo avtomobil, je razvidno iz nadaljevanja anketnega vprašalnika, saj se večini učiteljev vožnje zdi takšno poučevanje lažje, udobnejše in bolj praktično. Poudarili so tudi dejstvo, da spremljanje z motornim kolesom predstavlja tudi večjo stopnjo nevarnosti zanje, saj so slabše vidni in veliko bolj izpostavljeni. Poleg tega vožnja z motornim kolesom že

sama predstavlja potrebo po večji stopnji zavedanja, zato je v takšnih razmerah težje poučevati.

Glede na pridobljene podatke v raziskavi, je smotrno spremeniti in dopolniti Pravilnik o programu usposabljanja učiteljev vožnje, učitelja predpisov in strokovnega vodjo avtošole, ki določa predmetnik in učni načrt posebnega programa rednega obnavljanja in dopolnjevanja znanja za učitelje vožnje kategorije A.

Teoretičnemu delu se mora dodati strokovno izobraževanje iz motoroznanstva ter dodati zahtevano znanje in veščine pedagogike za poučevanje voznikov motornih koles, saj so za kategorije A, A2, A1 in AH značilne določene specifične poučevanja kandidatov. Posebno težo bo treba na rednem obnavljanju in dopolnjevanju znanja nameniti najmlajšim kandidatom, ki se usposabljujejo ne le za vozniško dovoljenje, ampak tudi za varno in samostojno vožnjo v prometu. Zavedati se je treba, da je osebnost teh kandidatov še v »nastajanju« in še ni dokončna, zato je treba imeti pravilne pristope in tehnike. Kandidata skozi ure učenja nemalokrat tudi prometno in osebno vzgajamo.

V celoti bi se moral dodati tudi praktični del usposabljanja. Vsebovati bi moral izvedbo praktičnih vaj na poligonu in preizkus. V sklopu praktičnega dela bi imeli tudi delavnico o voznikih motornih koles in njihovih posebnosti.

Z dopolnitvami in spremembami Pravilnika o programu usposabljanja učiteljev vožnje, učitelja predpisov in strokovnega vodjo avtošole bi dobili bolj usposobljene učitelje vožnje kategorije A in s tem posledično izboljšali varnost voznikov enoslednih vozil.

LITERATURA IN VIRI

Knjige:

Binter, Borut (2001). *Osnove varne vožnje z motornim kolesom*. Kranj: samozaložba.

Gustinčič, Mitja, (2009). *Magisterij vožnje motocikla*. Izola: Mig Team.

Oven, Mihael (2007). *AH na cesti*. Ljubljana: Društvo Tečaj CPP.

Peček Čuk, Mojca, Lesar, Irena (2009). *Moč vzgoje*. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije.

Sternad, Gabrijel (2005). *Organizacija cestnega prometa*. Maribor: Višja prometna šola.

Poročila, interni dokumenti:

Pravilnik o programu usposabljanja učiteljev vožnje, učitelja predpisov in strokovnega vodjo avtošole, Uradni list RS, št. 46/2007

Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o programu usposabljanja kandidatov za voznike motornih vozil, Uradni list RS, št. 29/2010

Predlog zakona o voznikih, MNZ

Vlada Republike Slovenije, Obdobni načrt za zagotavljanje varnosti cestnega prometa v letih 2010 in 2011, MNZ

ZVCP, Uradni list RS, št. 56/2008

Spletne strani:

www.policija.si/index.php/statistika/prometna-varnost/7086-statistini-podatki-za-let-2008, 15.4.2010

<http://www.policija.si/images/stories/Statistika/PrometnaVarnost/2009/pdf/jan-dec09.pdf>, 15.4.2010

http://www.stat.si/tema_ekonomsko_transport.asp, 17.4.2010

http://www.dnevnik.si/novice/svet_vozil/1042204588, 17.4.2010

<http://www.amzs.si/?podrocje=12>, 15.4.2010

http://www.motomagazin.si/novice/da_bi_cim_vec_motoristov_umrlo_od_starosti-3242.aspx, 12.4.2010

http://www.moto-magazin.si/novice/vse_vec_motoristov_vse_vec_tragicnih_zgodb-14461.aspx, 12.4.2010

http://www.zmks.com/index.php?option=com_content&view=article&id=123:poroilo-z-okrogle-mize-&catid=1:zadnje-novice, 15.4.2010

http://www.mnz.gov.si/si/o_ministrstvu/zakonodaja_predpisi_dokumenti/predlogi_predpisov/v_pripravi_na_mnz/, 15.5.2010

<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=201036&stevilka=1738>, 15.5.2010

<http://www.alea.si/>, 15.5.2010

PRILOGE

Priloga 1: Vprašalnik za voznike motornih koles	I
Priloga 2: Vprašalnik za policiste na motornih kolesih.....	II
Priloga 3: Vprašalnik za učitelje vožnje A-kategorije	III

KAZALO SLIK

Slika 1: Število registriranih motornih koles po letih (Vir: Ministrstvo za notranje zadeve – Direktorat za upravne notranje zadeve)	3
Slika 2: Trend naraščanja učiteljev vožnje A-kategorije (VIR: MNZ, Alea, d. o. o., in Avtošola Ježica)	4
Slika 3: Posledice prometnih nesreč med vozniki motornih koles (VIR: Policija, statistika, Letno poročilo 2006, 2007, 2008 in 2009)	4
Slika 5: Izvedba elementa hoja ob vozilu (Uradni list RS, št. 68/2008).....	30
Slika 6: Izvedba elementa spelji – ustavi (VIR: Uradni list RS, št. 68/2008)	31
Slika 7: Izvedba elementa polževa vožnja naravnost (VIR: Uradni list RS, št. 68/2008).....	31
Slika 8: Izvedba elementa slalom pri počasni – polževi vožnji (VIR: Uradni list RS, št. 68/2008).....	32
Slika 9: Izvedba elementa daljši aritmični slalom (VIR: Uradni list RS, št. 68/2008) 32	
Slika 10: Izvedba elementa osmica (VIR: Uradni list RS, št. 68/2008)	33
Slika 11: Izvedba elementa zaviranje v sili (VIR: Uradni list RS, št. 68/2008).....	34
Slika 12: Izvedba elementa izognitev oviri s predhodnim zaviranjem (VIR: Uradni list RS, št. 68/2008).....	35
Slika 13: Izvedba elementa izognitev oviri brez uporabe zavor (VIR: Uradni list RS, št. 68/2008)	36
Slika 14: Starost voznikov motornih koles (za policiste na motornih kolesih)	39
Slika 15: Povprečje letno prevoženih kilometrov z motornim kolesom (za policiste na motornih kolesih)	40
Slika 16: Število let, ki jih opravljajo kot poklicni voznik na motornem kolesu (za policiste na motornih kolesih)	40
Slika 17: Število ur letnega izobraževanja (za policiste na motornih kolesih)	41
Slika 18: Način udeležbe v prometni nesreči (za policiste na motornih kolesih)	42
Slika 19: Način udeležbe v prometni nesreči (za učitelje vožnje A kategorije).....	42
Slika 20: Povprečje letno prevoženih kilometrov z motornim kolesom (za učitelje vožnje kategorije A)	43
Slika 21: Koliko let učijo kot učitelji vožnje kategorije A (za učitelje vožnje kategorije A)	43
Slika 22: Prikaz vaj na motornem kolesu (za učitelje vožnje A-kategorije)	44
Slika 23: Način spremljanja kandidata (za učitelje vožnje A-kategorije)	44
Slika 24: Način udeležbe v prometni nesreči (za učitelje vožnje A-kategorije)	45
Slika 25: Starost voznikov motornih koles (za vse anketirance).....	46

Slika 26: Povprečje letno prevoženih kilometrov z motornim kolesom (za vse anketirance)	47
Slika 27: Način udeležbe v prometni nesreči (za vse anketirance)	48

KAZALO TABEL

Tabela 1: Starost voznikov motornih koles (za voznike motornih kolesih)	37
Tabela 2: Povprečje letno prevoženih kilometrov z motornim kolesom (za voznike motornih kolesih)	37
Tabela 3: Vrsta motornega kolesa (za voznike motornih kolesih)	38
Tabela 4: Mnenje o lastnem znanju (za voznike motornih kolesih)	38
Tabela 5: Članstvo v moto klubih (za voznike motornih kolesih)	38
Tabela 6: Način udeležbe v prometni nesreči (za voznike motornih kolesih).....	39

KRATICE IN AKRONIMI:

ZVCP: Zakon o varnosti cestnega prometa

MNZ: Ministrstvo za notranje zadeve

RS: Republika Slovenija

Priloga 1: Vprašalnik za voznike motornih koles

ANKETA

za voznike motornih koles

Spol: M Ž
Starost: _____ let

1. Koliko let ste že voznik motornega kolesa?
A) 0–5 let B) 6–10 let C) 11–15 let D) 16–20 let E) 20 let in več

2. Koliko km prevozite letno z motornim kolesom kot samostojen voznik?
A) 0 km B) manj kot 1000 C) 1000 do 5000 D) nad 5000

3. Kakšne vrste motorno kolo vozite in kakšna je njegova prostornina?

4. Ali se izobražujete kot voznik motornega kolesa? (Če je vaš odgovor pritrdilen, navedite kje)
A) DA _____ B) SE NE

5. Menite, da je vaše znanje zadostno?
A) DA B) NE

6. Ste član kateregakoli motorističnega kluba?
A) DA B) NE

7. Ste bili kdaj udeleženec v prometni nesreči, v kateri je bilo vpleteno enosledno motorno vozilo?
A) NE B) DA, kot voznik motornega kolesa
C) DA, kot voznik dvoslednega vozila D) DA, kot sovoznik

Priloga 2: Vprašalnik za policiste na motornih kolesih

ANKETA

za policiste na motornih kolesih

Spol: M Ž
Starost: _____ let

1. Koliko let ste že voznik motornega kolesa?

A) 0–5 let B) 6–10 let C) 11–15 let D) 16–20 let E) 20 let in več

2. Koliko km prevozite letno z motornim kolesom kot samostojen voznik?

A) 0 km B) manj kot 1000 C) 1000 do 5000 D) nad 5000

3. Koliko let opravljate delo kot poklicni voznik na motornem kolesu?

A) 0–5 let B) 6–10 let C) 11–15 let D) 16–20 let E) 21 let in več

4. Opišite svoja izobraževanja za vožnjo na motornem kolesu?

5. Koliko ur letno se izobražujete za vožnjo na motornem kolesu?

_____ ur

6. Kakšne so prednosti policistov na motornem kolesu?

7. Ste bili kdaj udeleženec v prometni nesreči, v kateri je bilo vpleteno enosledno motorno vozilo?

A) NE B) DA, kot voznik motornega kolesa
C) DA, kot voznik dvoslednega vozila D) DA, kot sovoznik

